

Janina Olszowy:
*Kuchnia pachnąca
wiosną*

Ks. Lucjan Szumierz:
*Maryja przewodniczką
po wierze*

Dr n. med. Jarosław Ragan:
Choroby pasożytnicze

Nr 5 (260)
Maj 2018
Cena 2,50 zł

ZIEMIA KOLBUSZOWSKA

Miesięcznik powiatowy • Kolbuszowa • Cmolas • Dzikowiec • Majdan Królewski • Niwiska • Raniżów

Wydawca:
Regionalne
Towarzystwo
Kultury
im. J.M. Gosłara

Obchody Święta Konstytucji
Strony 3, 16

Tydzień Bibliotek pod hasłem
„DOWOLNOŚĆ CZYTANIA”
Strony 3, 9, 14

Jeszcze o pałacu Tyszkiewiczów
w Weryni
Strona 22

Podczas promocji „Rocznika Kolbuszowskiego” wręczono nagrody:

nagroda naukowa
im. dra Kazimierza Skowrońskiego
trafiła do dra Krzysztofa Haptasia;

nagrodę Burmistrza Kolbuszowej
Jana Zuby otrzymała prof. Joanna
Ziolo;

nagrodę Redaktora Naczelnego
Rocznika Kolbuszowskiego
przyznano Tadeuszowi
Korzeniowskiemu z Dzikowca.

Relacja znajduje się na stronie 3.

TYDZIEŃ BIBLIOTEK

W dniach od 8 do 15 maja 2018 r. w całej Polsce obchodzony był Tydzień Bibliotek pod hasłem „DOWOLNOŚĆ CZYTANIA”. Oddział dla Dzieci i Młodzieży Miejskiej Powiatowej Biblioteki Publicznej w Kolbuszowej przygotował cykl spotkań adresowany dla młodszych i starszych czytelników.

W poniedziałek, 7 maja 2018 r., odbyła się XIII edycja kolbuszowskich spotkań z serii Cała Polska Czyta Dzieciom. W ramach spotkania dzieci uczęszczające do kolbuszowskich przedszkoli, wraz z opiekunami, miały okazję wysłuchać baśni i opowiadań, które czytali przedstawiciele władz gminnych i powiatowych. W pierwszym spotkaniu uczestniczyli: Anna Stec - Inspektor w Wydziale Organizacyjnym do Spraw Promocji Powiatu, Krzysztof Matejek - Sekretarz Gminy Kolbuszowa, Zenona Chodorowska - działaczka społeczna i samorządowiec. Podczas drugiej tury czytali Wojciech Cebula - Wicestarosta Kolbuszowski oraz Barbara Żarkowska z Wydziału Kultury i Promocji Starostwa Powiatowego w Kolbuszowej.

Z okazji Tygodnia Bibliotek, w dniu 10 maja 2018 r., nastąpiło rozstrzygnięcie oraz nagrodzenie laureatów gminnego konkursu plastycznego pod hasłem Wyjątkowa Kartka urodzinowa dla Polski. Konkurs plastyczny polegał na wykonaniu najpiękniejszej i najciekawszej kartki urodzinowej z okazji 100 rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę. Temat w plastycznej kompozycji należało przedstawić w oparciu o symbole narodowe. Uczestnikami konkursu byli uczniowie Szkół Podstawowych z gminy Kolbuszowa z klas IV-VI.

Laureatami konkursu zostali: I miejsce: Fabian Syniec - Szkoła Podstawowa w Widelce, II miejsce: ex aequo Amelia Bebło - Szkoła Podstawowa w Kolbuszowej Górnej oraz Natalia Faryniarz - Szkoła Podstawowa w Widelce, III miejsce: Wiktoria Dębiak - Szkoła Podstawowa w Kolbuszowej Górnej. Wyróżnieni zostali: Wioletta Białek - Szkoła Podstawowa w Przedborzu oraz Patryk Kocha Szkoła Podstawowa w Weryni.

W ramach Tygodnia Bibliotek, w dniu 10 maja 2018 r., odbyło się również spotkanie autorskie z Andrzejem Grabowskim, poetą prozaikiem, autorem utworów dla dzieci oraz młodzieży, kawalerem Orderu Uśmiechu.

Autor przedstawił zgromadzonym historię dotyczącą światowego fenomenu Orderu Uśmiechu, opowiadał o swoich pasjach, zainteresowaniach, o tym jak zaczął pisać i jak ważna jest rola książki w życiu każdego człowieka. Spotkanie z pisarzem zgromadziło uczniów IV klas Szkoły Podstawowej Nr 1 i nr 2 w Kolbuszowej.

Wszystkim uczestnikom oraz osobom zaangażowanym w obchody Tygodnia Bibliotek serdecznie dziękujemy.

Nasi goście czytali najmłodszej publiczności

Laureaci konkursu plastycznego „Wyjątkowa kartka urodzinowa dla Polski”

Spotkanie autorskie z Andrzejem Grabowskim

OBCHODY ŚWIĘTA KONSTYTUCJI

3 maja, w Kolbuszowej, odbyły się uroczystości patriotyczne z okazji 227 rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

Tradycyjnie o godz. 8.00 mieszkańców obudziła paradująca ulicami miasta Orkiestra Dęta MDK. Po zbiórce pocztów sztandarowych przy parkingu Państwowej Straży Pożarnej, uczestnicy uroczystości udali się na cmentarz, gdzie złożono kwiaty na obelisku strażaków.

O godz. 10:30, w Kolegiacie p.w. Wszystkich Świętych, odprawiono uroczystą Mszę Świętą w intencji Ojczyzny, Strażaków i mieszkańców powiatu.

Po nabożeństwie, z orkiestrą na czele, zebrani przeszli pod Miejski Dom Kultury. Pod tablicą upamiętniającą uchwalenie konstytucji złożono biało-czerwone wiązanki. Następnym punktem uroczystości była okolicznościowa akademii pt. „Ojczyzna – Wolność dana i zadana”, przygotowana przez uczniów z kolbuszowskiego liceum.

W trzociomajowych obchodach uczestniczyli: przedstawiciel posła na Sejm RP, radna Sejmiku Województwa Podkarpackiego, władze samorządowe gminy na czele z Przewodniczącym Rady Miejskiej oraz Burmistrzem Kolbuszowej, władze powiatu, Uniwersytetu Rzeszowskiego, kombatancki, przedstawiciele policji, straży pożarnej, wojska, nadleśnictwa, organizacji, instytucji, partii politycznych, harcerze, strzelcy, nauczyciele i młodzież kolbuszowskich szkół oraz wielu mieszkańców Kolbuszowej.

Przedstawiciele władz miasta złożyli wiązankę pod pamiątkową tablicą

Uroczysty przemarsz pod MDK

Uroczystości zakończyło rozdanie nagród laureatom XXVIII edycji Turnieju Wiedzy o Historii Regionu im. prof. Haliny Dudzińskiej, zorganizowanego pod ha-

słem: „Kolbuszowianie w drodze do niepodległości 1914-1918”.

SELWA

PROMOCJA „ROCZNIKA KOLBUSZOWSKIEGO” NR 17

7 maja 2018 r., w kolbuszowskiej bibliotece, odbyła się promocja „Rocznika Kolbuszowskiego” nr 17. Zebranych gości przywitał Andrzej Jagodziński, Dyrektor Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Kolbuszowej a zarazem Prezes Regionalnego Towarzystwa Kultury im. J.M. Gosłara w Kolbuszowej. Słowo wstępne o roczniku wygłosił Redaktor Naczelny Rocznika Kolbuszowskiego ks. dr Sławomir Zych (KUL).

Podczas spotkania zostały wręczone nagrody. Nagroda naukowa im. dra Kazimierza Skowrońskiego trafiła do dra Krzysztofa Haptasia, a okolicznościową laudację wygłosił dr Piotr Miodunka (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie). Nagrodę Burmistrza Kolbuszowej Jana Zuby otrzymała Prof. Joanna Ziolo, zaś nagrodę Redaktora Naczelnego Rocznika Kolbuszowskiego przyznano Tadeuszowi Korzeniowskiemu z Dzikowca, którego laudację wygłosił mgr Wojciech Mroczka.

Część oficjalną spotkania zakończył koncert uczestnika telewizyjnego programu „Mam Talent” Michała Stochel z Zarębek oraz Jana Niezgody, któremu na pianinie akompaniował Tomasz Blicharz, wykładowca Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia w Kolbuszowej.

MIEJSKA I POWIATOWA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA

Nagrodę Burmistrza Kolbuszowej Jana Zuby otrzymała Prof. Joanna Ziolo

ZAPRASZAMY MIESZKAŃCÓW DO BEZPŁATNEGO KORZYSTANIA Z MOBILNEGO SYSTEMU OSTRZEGANIA I POWIADAMIANIA BLISKO

Urząd Miejski w Kolbuszowej uruchomił nową aplikację do komunikacji z mieszkańcami. Za pomocą wiadomości SMS, e-mail lub za pośrednictwem specjalnej aplikacji BLISKO otrzymamy informacje o najważniejszych wydarzeniach oraz komunikaty ostrzegawcze. Samorządowy Informator SMS (SISMS) jest systemem mającym na celu zapewnienie większego bezpieczeństwa oraz skuteczną komunikację samorządu z mieszkańcami we wszystkich obszarach funkcjonowania.

Jak korzystać z systemu SISMS?

Wejdź na stronę <https://www.sisms.pl/zostan-uzytkownikiem>

- Wpisz w wyszukiwarce Kolbuszowa.
- Jeśli masz smartfona, pobierz bezpłatną aplikację Blisko.
- Jeśli chcesz otrzymywać wiadomości drogą mailową lub sms, zarejestruj się przez formularz on-line. Można również zarejestrować się przez kod SMS.
- Wybierz te serwisy, które Cię interesują (powiadomienia będą przychodzić tylko z wybranych serwisów).
- W każdej chwili możesz zmieniać swoje ustawienia: nadawców i ich serwisy, kanały komunikacji.
- Wybierz sposób powiadamiania: <https://www.sisms.pl/rejestracja/nadawca/a139d896/Gmina-Kolbuszowa>

Serwisy miejskie, które są dostępne to:

- Alarmy i ostrzeżenia lokalne
- Komunikaty i ogłoszenia
- Gospodarka komunalna, opłaty i podatki lokalne
- Kultura, sport, rekreacja
- RSO (wojewódzkie komunikaty z RSO)

W aplikacji „Blisko” można również włączyć inne powiadomienia:

- Child Alert – ogólnopolski kanał z komunikatami na temat poszukiwania zaginionych dzieci,
- RSO – czyli Regionalny System Ostrzeżenia nadający komunikaty o zagrożeniach pogodowych i nie tylko,
- wyłączenia prądu – informacje od operatorów energetycznych o planowanych i awaryjnych wyłączeniach prądu z dokładnością do ulicy i numeru bloku (po podaniu nazwy ulicy i numeru),
- jakość powietrza – komunikaty o jakości powietrza dowolnie wybranej stacji (należy wybrać z listy dostępnych stacji),
- alergie – komunikaty pyłkowe.

Aplikacja jest darmowa, a korzystanie z niej całkowicie bezpłatne. Aplikację można pobrać na wszystkie systemy mobilne w Google Play, APP Store oraz Windows Store, wpisując w wyszukiwarce „Blisko”.

Aby mieszkańcy mogli bezpłatnie otrzymywać sms-owe powiadomienia dotyczące ich miejsca zamieszkania, powinni zarejestrować się w systemie wysyłając na ogólnopolski numer 661 000 112 wiadomość SMS z kodem przypisanym do danego serwisu informacyjnego.

domość SMS z kodem przypisanym do danego serwisu informacyjnego.

Alarmy i ostrzeżenia lokalne

Tak.rkl0201

Komunikaty i ogłoszenia Tak.rkl0202

Osoby zarejestrowane w systemie, będą otrzymywać wiadomości SMS nie ponosząc żadnych opłat. Jedynym wydatkiem jest koszt związany z rejestracją, podczas której wysyłamy SMS-a z wybranym kodem, przy czym należy zwrócić uwagę, że w jednym SMS-ie można wpisać tylko jeden kod. Przy pierwszej rejestracji do systemu należy zapoznać się z Regulaminem i odesłać SMS o treści ZGODA.

Opłata za SMS-a rejestracyjnego, wynosi tyle, ile standardowy SMS u operatora z którego sieci korzystamy. W analogiczny sposób w każdej chwili możemy się wyrejestrować lub zmienić serwis informacyjny (należy wpisać kod wyrejestrowujący).

Alarmy i ostrzeżenia lokalne

Nie.rkl0201

Komunikaty i ogłoszenia Nie.rkl0202

Wkrótce uruchomiona zostanie również aplikacja MOBIS Mobilny Informator Samorządowy.

INFORMACJA I BEZPIECZEŃSTWO
bezpłatne powiadomienia
prosto z Urzędu Miejskiego

Zarejestruj się przez formularz [www](http://www.sisms.pl)
lub pobierz aplikację **BLISKO**

POBIERZ Z
APP STORE

POBIERZ Z
GOOGLE PLAY

POBIERZ Z
WINDOWS STORE

SISMS.pl
BEZPIECZNY SYSTEM
POWIADAMIANIA

PODPISANIE UMOWY

W środę, 18 kwietnia, w Urzędzie Miejskim w Kolbuszowej podpisano umowę z wykonawcą zadania pn. Opracowanie i wdrożenie modelu hydraulicznego sieci wodociągowej. Koszt przedsięwzięcia wyniesie prawie 600 tys. zł.

Zadanie realizowane jest w ramach projektu pn.: „Poprawa gospodarki wodno-ściekowej aglomeracji Kolbuszowa” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Działanie 2.3 „Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach”.

Obejmuje opracowanie i wdrożenie modeli hydraulicznych sieci wodociągowej gminy Kolbuszowa – sporządzonych osobno dla sieci zasilanych z dwóch ujęć wody: Cmolasa oraz Widełka. Łączna długość sieci wodociągowej, podlegającej opracowaniu, wynosi ok. 230 km, przy czym długość sieci wodociągowej z ujęcia Cmolasa wynosi ponad 130 km, a długość sieci zasilanej z ujęcia Widełka prawie 100 km.

Planowany termin zakończenia zadania - 31 października 2018 r.

J. MAZUR

SKARBY PRZYRODY PUSZCZY SANDOMIERSKIEJ

Kolbuszowa otrzymała dotację na realizację zadania pn. Skarby przyrody Puszczy Sandomierskiej – multimedialne formy edukacji ekologicznej. Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie przyznał gminie kwotę ponad 44 tys. zł.

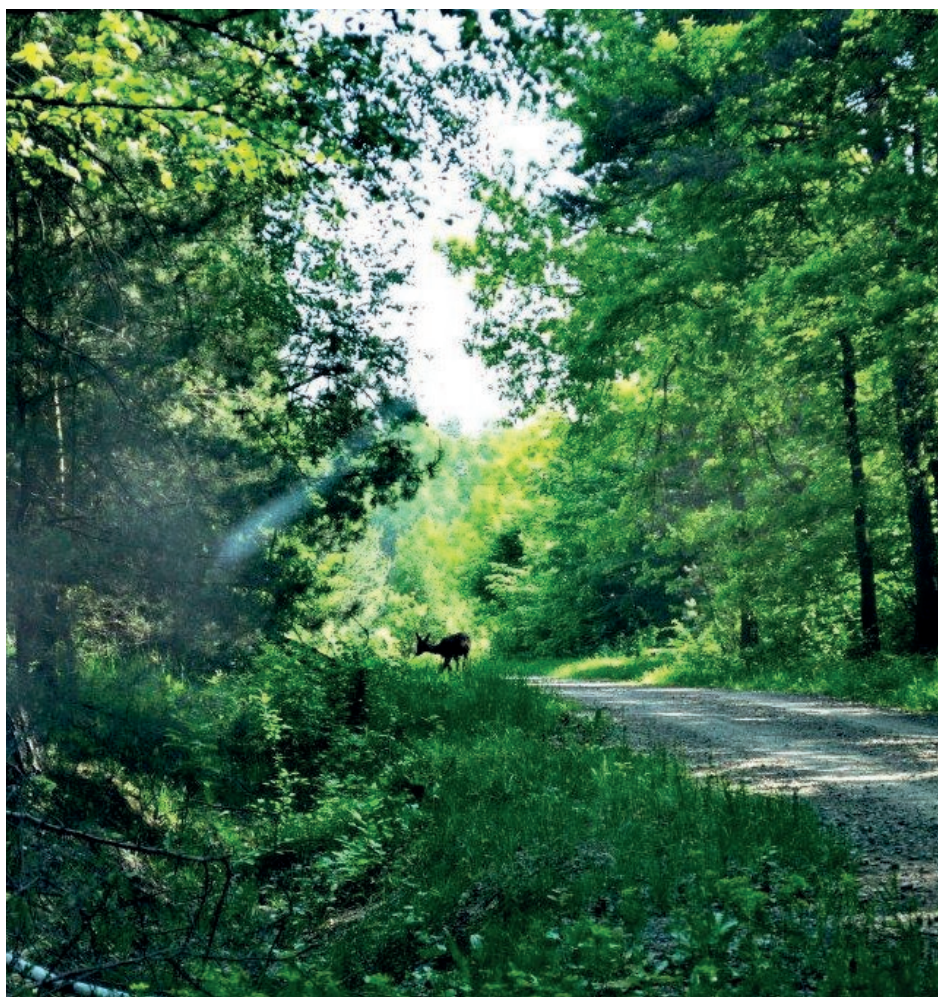
Zadanie obejmuje przygotowanie, realizację i emisję cyklu czterech programów telewizyjnych poświęconych ochronie środowiska naturalnego w Puszczy Sandomierskiej. Ponieważ mało jest filmów prezentujących przyrodę Puszczy, powstał pomysł pokazania atrakcji przyrodniczych i kulturowych tego terenu.

Cykl składa się z czterech odcinków po ok. 13 minut. W ramach projektu każdy odcinek zostanie wyemitowany 4 razy na antenie TVP3 Rzeszów. Po zakończeniu projektu TVP3 Rzeszów planuje kolejne emisje.

Przygotowany materiał zostanie także nagrany na płyty DVD, które będą dystrybuowane jako element edukacji ekologicznej oraz forma promocji obszarów Puszczy Sandomierskiej.

Projekt będzie realizowany przez gminę wspólnie z Telewizją Rzeszów. Programy w jakości HD zostaną udostępnione na stronach internetowych Urzędu Miejskiego w Kolbuszowej i TVP.

J. MAZUR

INWESTYCJE DROGOWE I SPORTOWE

W tym roku, rozpoczną się kolejne inwestycje drogowe i sportowe. Urząd Miejski ogłosił przetargi na przebudowę dróg gminnych w Kolbuszowej. Rozbudowane i przebudowane zostaną:

- ul. Piaskowa na odcinku 220 metrów, ul. Krakowska na odcinku 500 metrów, planowane zakończenie prac- wrzesień 2018 r.
- łącznik od ul. S. Krzaklewskiego do ul. Prof. Żytkowskiego na odcinku 139 m.

W drodze przetargu wyłoniono wykonawcę przebudowy ulicy Jesionowej. Inwestycja na odcinku 220 m realizowana będzie przez firmę Molter. Koszt prac to blisko 309 tys. zł.

Planowane zakończenie robót- koniec sierpnia 2018 r.

Ponadto, został ogłoszony przetarg na przebudowę kompleksu lekkoatletycznego, boiska do piłki nożnej i bieżni na terenie stadionu miejskiego w Kolbuszowej. Planowany termin zakończenia inwestycji – koniec października 2019 r.

Wybrano już wykonawcę budowy altany rekreacyjnej i zagospodarowania terenu wokół niej z przeznaczeniem na potrzeby turystyczne i rekreacyjne w Weryni. Za blisko 330 tys. prace wykona firma Fasada. Inwestycja zostanie zakończona w październiku 2018 r.

Końcem września br. planowane jest zakończenie rozbudowy Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Kolbuszowej. Projekt zakłada:

- przebudowę budynku byłej betoniarni na punkt selektywnego gromadzenia odpadów wymagających zadaszenia wraz z zapleczem sanitarnym
- budowę wagi samochodowej oraz remont drogi i placu przywagowego
- przebudowę wiaty garażowej na boksy do Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

Koszt zadania to ponad 1,2 mln. zł.

BUDOWA BOISKA W KOLBUSZOWEJ GÓRNEJ

Trwają prace przy budowie boiska wielofunkcyjnego w Kolbuszowej Górnej. Wykonano już roboty związane z rozbiórką boiska o nawierzchni asfaltowej. Teren został wyrównany, wykonano drenaż, przyłącz kanalizacji. Ukończono również montaż obrzeży betonowych i podbudowy z kłińca.

Zadanie realizowane jest w ramach działania „Rozwój szkolnej infrastruktury sportowej na terenie Gminy Kolbuszowa” – „Program rozwoju szkolnej infrastruktury sportowej 2017”. Na jego wykonanie pozyskano prawie 200 tys. zł, ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Łączny koszt wyniesie ponad 400 tys. zł.

Z nowego boiska będzie można korzystać już we wrześniu.

PRZEBUDOWA UL. 11 – GO LISTOPADA

Kontynuowane są prace przy przebudowie ul. 11-go Listopada w Kolbuszowej. Na ukończeniu jest przebudowa chodnika oraz ścieżki rowerowej po prawej stronie od drogi krajowej nr 9 w kierunku ul. ks. Ruczki. Na końcowym etapie jest już układanie kabla oświetleniowego i zabezpieczenie urządzeń obcych.

Następnie, po lewej stronie wykonany zostanie chodnik oraz pojawi się parking na 69 miejsc. Po zakończeniu prac brukarskich, położona zostanie nowa nawierzchnia asfaltowa i pojawią się nowe nasadzenia.

Obecnie na ulicy został wprowadzony ruch jednokierunkowy, odbywa się od drogi krajowej nr 9 w stronę ul. Ks. Ruczki. Od strony ul. Ks. Ruczki obowiązuje zakaz wjazdu.

Prace przy przebudowie ulicy potrwają do końca sierpnia. Koszt inwestycji to kwota ponad 1,2 mln zł.

PRZEDSZKOLAKI Z WIZYTĄ W OGRÓDKACH DZIAŁKOWYCH

W przedpołudnie, 10 maja, ROD „Prefabet” odwiedziły dzieci z Przedszkola Nr 2 w Kolbuszowej. Grupa starszaków z zaciekawieniem oglądała nasze działki. Po ogrodzie oprowadzał ich Prezes ogrodu Andrzej Chmielowski, a działkowicze - Pani Halina Kołodziej i Państwo Lucyna i Władysław Puzio - zadbali o zorganizowanie poczęstunku i odpoczynku dla małych gości. Nasz ogród odwiedziły już dzieci z ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Kolbuszowej, a do końca maja planowane są następne wizyty przedszkolaków z Przedszkoli nr 1 i 3 oraz osoby niepełnosprawne z Warsztatów Terapii Zajęciowej w Kolbuszowej.

Małe dzieci ciągle dziwią się światu. Oglądają i dotykają rośliny, a ponieważ nie wszyscy posiadają przydomowe ogródki, dzieci odkrywają warzywa na nowo. Większość z nich, dzięki pokazom zorganizowanym przez działkowiczów ROD „PREFABET”, „złapała ogrodowe bakcyla”. Rozochoczone dzieci zadawały mnóstwo pytań, a potem przygotowały grządki, sadziły warzywa i podlewały. W ten sposób uczymy najmłodsze pokolenie szacunku do przyrody.

Dzięki takim spotkaniom dzieci nabywają ogrodowych umiejętności i wiedzę, która będzie im przydatna w późniejszym, dorosłym życiu. Dowiadują się wielu cennych informacji o różnych gatunkach roślin, zjawiskach atmosferycznych związanych z porami roku, czy działaniami szkodzącymi środowisku i takimi, które wpływają na poprawę jego stanu.

Radośni milusińscy „złapali ogrodowego bakcyla”

Takie spotkania realizujemy dzięki wsparciu finansowemu Gminy Kolbuszowa na realizację zadania publicznego pn. „Organizacja pozalekcyjnych zajęć edukacyjno - wychowawczo - wypoczynkowych w zakresie ekologii w gminie Kolbuszowa”.

ANDRZEJ CHMIELOWSKI
PREZES ROD „PREFABET” W KOLBUSZOWEJ

Panu

Adamowi Materni

Prezesowi Zarządu Zakładu
Gospodarki Komunalnej
i Mieszkaniowej Sp. z o.o.

Wyrazy szczerego żalu
z powodu śmierci

BRATA

składają
Dyrektor i pracownicy Miejskiej
i Powiatowej Biblioteki
Publicznej w Kolbuszowej

Panu

Adamowi Materni

Prezesowi Zarządu Zakładu
Gospodarki Komunalnej
i Mieszkaniowej Sp. z o.o.

Wyrazy szczerego żalu
i współczucia
z powodu śmierci

BRATA

składają
Zarząd Regionalnego Towarzystwa
Kultury im. J. M. Gosłara

Rodzinie zmarłej

Śp. Anny Serafin

Pracownicy Urzędu Miejskiego
w Kolbuszowej

Wyrazy szczerego żalu
i współczucia

składają
Burmistrz Kolbuszowej
i Pracownicy
Urzędu Miejskiego

BURMISTRZ KOLBUSZOWEJ INFORMUJE

Na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego
w Kolbuszowej, ul. Obrońców Pokoju 21,

ZOSTAŁ WYWIESZONY

zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami (t.j. z 2016 r., poz. 2147 ze zmian.) wykaz nieruchomości, własności Gminy Kolbuszowa, przeznaczonych do oddania w dzierżawę.

Na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego
w Kolbuszowej, ul. Obrońców Pokoju 21,

ZOSTAŁ WYWIESZONY

zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami (t.j. z 2016 r., poz. 2147 ze zm.) wykaz nieruchomości, własności Gminy Kolbuszowa, przeznaczonych do oddania w najem.

Na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego
w Kolbuszowej, ul. Obrońców Pokoju 21,

ZOSTAŁ WYWIESZONY

zgodnie z art. 35 ust.1 ustawy o gospodarce nieruchomościami (t.j. z 2018r., poz. 121 ze zm.), wykaz nieruchomości, własności Gminy Kolbuszowa, przeznaczonych do oddania w użyczenie.

HAPPENING NA RYNKU W KOLBUSZOWEJ

W piątek, 27 kwietnia 2018 r., Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Henryka Sienkiewicza w Kolbuszowej zorganizowała happening pod hasłem „Razem dbajmy o nasze miasto”, objęty patronatem władza naszej gminy Burmistrza Jana Zuby.

Spotkanie na kolbuszowskim rynku zaszczytliwi swoją obecnością: Burmistrz Jan Zuba, Z-ca dyr. Działu Usług Komunalnych w ZGKiM Andrzej Andryś, Przewodniczący Zarządu Osiedla nr 1 Grzegorz Romaniuk, Członek Zarządu Osiedla nr 2 Karol Wesołowski, Dyrektor SP nr 1 Dorota Rabczak, a także mieszkańcy naszej gminy oraz uczniowie i nauczyciele Szkoły Podstawowej Nr 1 w Kolbuszowej.

Temat happeningu jest bliski nam wszystkim, szczególnie w związku z zanieczyszczeniem wód i gleby substancjami trującymi oraz coraz bardziej wszechobecnym smogiem. Dlatego też uczniowie, wraz z dyrekcją i nauczycielami naszej szkoły, postanowili w ten sposób „dołożyć cegiełkę” do jeszcze większej dbałości o nasze miasto i zdrowie wszystkich

Burmistrz Jan Zuba gratuluje młodym organizatorom pasji i zaangażowania w propagowaniu idei dbałości o czyste środowisko

mieszkańców. Dzieci w barwnym koro-wodzie i z piosenką na ustach przeszły ulicami miasta na kolbuszowski rynek, gdzie wierszem, tańcem i śpiewem inspirowali

mieszkańców do dbałości o naszą piękną Kolbuszową. W trakcie występu wolontariuszki, działające w SP nr 1, rozdawały ulotki i naklejki oraz przeprowadziły sondę uliczną dotyczącą ochrony środowiska. Dzięki hojności sponsorów wszyscy jej uczestnicy otrzymali sadzonki krzewów i roślin ogrodowych.

Wyniki sondy, duże zainteresowanie mieszkańców i władz miasta oraz ogromne zaangażowanie młodzieży w zorganizowanie tego happeningu świadczą o tym, że należy takie imprezy powtarzać i dbać o pogłębianie wiedzy ekologicznej społeczeństwa.

AGATA SITO

GRAZYNA KICIŃSKA

BARBARA KOCHANOWICZ

KOBIETA W SETNĄ ROCZNICĘ ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

Spotkanie pod w/w hasłem zorganizowano w niedzielę, 15 kwietnia, w budynku Fundacji na Rzecz Kultury Fizycznej i Sportu w Kolbuszowej. Wydarzenie zostało włączone do ogólnopolskiego kalendarium imprez Niepodległa 2018.

Podczas spotkania przedstawiono prezentację poświęconą działalności kobiet z terenu miasta i gminy Kolbuszowa na przełomie lat 1918 - 2018.

O historii kół, w których działają, opowiedziały Panie z KGW z Nowej Wsi, Domatkowa, Kupna, Weryni, Przedborza oraz Widelki. Nie zabrakło występów muzycznych oraz kabaretowych.

Na scenie zaprezentowali się również Górnicy z Kolbuszowej Górnej, Kolbuszowskie Koło Kobiet oraz Grupa Folklorystyczna Ziemia Podkarpacka.

Sylwetki zasłużonych kobiet z Kolbuszowej przedstawił Andrzej Wesołowski.

W tym dniu Kolbuszowskie Koło Kobiet świętowało piętną rocznicę założenia. Życzenia z rąk Burmistrza Kolbuszowej Jana Zuby oraz Przewodniczącego Rady Miejskiej Krzysztofa Wilka odebrała przewodnicząca Elżbieta Wilk.

Wszystkim występującym wręczono pamiątkowe statuetki.

Organizatorem imprezy było Kolbuszowskie Koło Kobiet oraz Zarząd Osie-

dli Nr 1, 2 i 3 w Kolbuszowej, pod patronatem Burmistrza Kolbuszowej.

J. MAZUR

XXIII KOLBUSZOWSKI KLUB HISTORYKA

W dniu 25 kwietnia 2018 r., w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Kolbuszowej, w ramach organizowanych przez Regionalne Towarzystwo Kultury im. J.M. Goslara w Kolbuszowej cyklicznych imprez, odbyło się spotkanie XXIII Kolbuszowskiego Klubu Historyka.

Gościem wydarzenia był Leszek Krudysz, pochodzący z Kolbuszowej archeolog. W ciekawy i barwny sposób opowiedział o odkryciach w kaplicy dworskiej pw. św. Marii Magdaleny w Karniowicach pod Krakowem. Barokowa kaplica została wzniesiona na planie sześcioboku na początku XVII w. przez krakowskiego aptekarza i rajcę Jerzego Pipana. Z wewnątrz kryta była oryginalną, dzwonowatą kopułą z drewnianą latarnią. Pod kaplicą została wybudowana krypta grobowa, którą przebadano podczas prac konserwatorskich prowadzonych w latach 2009-2011. Znaleziono ludzkie szczątki w miejscu pochówku oraz liczne napisy, którymi była pokryta ściana krypty. Najcenniejszymi znaleziskami były pięknie zdobione guziki portretowe oraz fragmenty ceramiki, świadczące o istnieniu dworu w tym miejscu. Podczas prelekcji można było obejrzeć prezentację z przeprowadzonych prac archeologicznych, oraz przyniesione z miejsca badań oryginalne eksponaty.

Leszek Krudysz od dwudziestu pięciu lat prowadzi w Krakowie przedsiębiorstwo „Leszek Krudysz Rewaloryzacja Zabytków”, działające w zakresie archeologii i konserwacji zabytków. Badał stare

Leszek Krudysz z pasją omówił znaleziska archeologiczne

dwory, pałace, miejsca związane z realizacją budowy dróg i autostrad. Oprócz badań archeologicznych i nadzoru archeologicznego opracowuje materiały pochodzące z przypadkowych znalezisk i poszukiwań. Posiada odpowiednie certyfikaty i uprawnienia do prowadzenia prac wykopaliskowych w kraju i za granicą. Pracę archeologa łączy z konserwacją zniszczonych zabytków, rekonstrukcją elementów architektonicznych, odnawianiem przedmiotów

wykonanych z drewna, metalu oraz czyszczeniem i konserwacją monet i guzików.

Prowadził m.in. badania archeologiczne podczas prac przy rewitalizacji kolbuszowskiego rynku w 2012 roku, które miały potwierdzić istnienie w centrum XVIII-wiecznej Kolbuszowej miejskiego Ratusza.

MARCIN JANUS

ŚWIĘTO BIBLIOTEKARZY

Co roku w maju bibliotekarze mają swoje święto, gdyż 8 maja obchodzony jest Dzień Bibliotekarza i Bibliotek. W dniach od 8 do 15 maja 2018 r., został zorganizowany Tydzień Bibliotek. To szeroko pojęta promocja czytelnictwa oraz samych bibliotek, a także zainteresowanie książką jak największej grupy społeczeństwa. Tegoroczna edycja tej imprezy odbyła się pod hasłem: „(Do) Wolność Czytania”.

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Kolbuszowej w Tygodniu Bibliotek również przeprowadziła szereg imprez promujących czytelnictwo już od najmłodszych lat. Natomiast w środę, 9 maja, w budynku kolbuszowskiej biblioteki odbyło się XVI spotkanie bibliotekarzy z terenu powiatu kolbuszowskiego, któremu przewodniczył dyrektor placówki Andrzej Jagodziński. Podzielił się ze zgromadzonymi w tym dniu pracownikami biblioteki miejskiej oraz oddziałów gminnych, spostrzeżeniami na temat działalności bibliotek publicznych oraz wyzwani, jakie czekają je w XXI wieku. Gośćmi zjazdu

byli również emerytowani pracownicy bibliotek i przedstawiciele władz: reprezentujący Starostwo Powiatowe wicestarosta Wojciech Cebula i zastępca burmistrza Marek Gil. Obecna była także Elżbieta

Wróbel, wójt gminy Niwiska. Po wystąpieniu zaproszonych gości przyszedł czas na wspólny obiad i rozmowy w koleżeńskim gronie.

MJ

Licznie zebrani bibliotekarze

XI SEJMIK UCZNIOWSKI W ZST W KOLBUSZOWEJ

W dniu 24 kwietnia 2018 roku, w Zespole Szkół Technicznych, odbyła się XI edycja Sejmiku Uczniowskiego - **Moja Miejsce na Ziemi - „I wyrosła nam niepodległa - Kolbuszowianie w walce o zachowanie tożsamości narodowej na terenie Powiatu Kolbuszowskiego”**. Wydarzenie było realizowane w ramach innowacji pedagogicznej realizowanej w naszej szkole.

Celami konkursu było:

- Krzewienie wśród dzieci i młodzieży postaw patriotycznych, w kontekście historii państwa i narodu, w 100 rocznicę odzyskania niepodległości przez państwo polskie.
- Rozwijanie wiedzy o historii regionu i jego związku z historią kraju.
- Poznanie wybitnych postaci związanych z regionem.
- Rozwijanie kreatywności w zakresie technik plastycznych.
- Rozwijanie umiejętności prezentowania zdobytej wiedzy.
- Zachęcanie do współpracy i wymiany doświadczeń między uczniami szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Na Sejmik przybyli zaproszeni Goście: Wice Starosta Powiatu Kolbuszowskiego Wojciech Cebula, Sekretarz Gminy Niwiska Jolanta Marut, ks. Kanonik Kolegiaty Kolbuszowskiej Lucjan Szumierz, Wice Prezes Regionalnego Towarzystwa Kultury im. Juliana Macieja Goslara Marian Piórek, historyk regionalista, autor wielu publikacji, Wojciech Mrocza oraz nauczyciel - opiekun młodzieży gimnazjalnej z Cmolasu Anna Wilk.

Sejmik otworzyła Dyrektorka Szkoły Grażyna Pełka, która słowami Jana Pawła II zaakcentowała znaczenie historii regionalnej.

Wice Starosta Wojciech Cebula gratulował inicjatywy organizacji po raz XI Sejmiku Uczniowskiego, który rozwija przywiązanie do Małej Ojczyzny. Podkreślił, że kultywowanie rocznic patriotycznych jest obowiązkiem każdego człowieka, a szczególnie ważne to jest dla młodego pokolenia.

Następnie głos zabrał Marian Piórek,

Dyrektor Grażyna Pełka otworzyła XI Sejmik Uczniowski

który przedstawił znaczenie różnorodnych źródeł w poznawaniu historii regionu, przypomniał sylwetkę Kazimierza Skowrońskiego i jego wkład w rozwój badań historycznych, zachęcił też do czytania wydawnictw regionalnych. Historyk zauważył, że dla poznania dziejów odzyskania niepodległości na terenie powiatu kolbuszowskiego ważna jest postać Andrzeja Kędziora z Toporowa, który był m.in. ministrem pierwszego rządu polskiego po odzyskaniu niepodległości.

Kolejny nasz Gość, Wojciech Mrocza, podkreślił znaczenie rozwoju pamięci historycznej dla młodego pokolenia, przedstawił filary patriotyzmu jakimi są: wiara, historia i tradycja. Wspominał o zasłużonych dla Powiatu Kolbuszowskiego duchownych: ks. L. Rucze, ks. A. Dunajek, ks. S. Sudole, kardynała A. Koźłowieckim.

Następnie głos zabrał ks. Lucjan Szumierz, który opowiedział o tablicy wmurowanej w przedsionku Kolegiaty z okazji stulecia Konstytucji 3 Maja, ufundowanej przez Powiat Kolbuszowski w okresie au-

tonomii galicyjskiej dla uczczenia tego ważnego dla narodu polskiego wydarzenia.

Po wystąpieniach Gości komisja konkursowa w składzie: ks. Lucjan Szumierz, Marian Piórek, Wojciech Mrocza oraz Aleksandra Korzępa oceniała prezentacje młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej.

Laureatami konkursu zostali:

- w kategorii gimnazjalnej:

- 1 miejsce - Krzysztof Magda - Gimnazjum Cmolasa - opiekun Anna Wilk
- 2 miejsce - Anita Wolan - Gimnazjum Niwiska - opiekun Barbara Górka Starzec
- 3 miejsce - Barbara Guźda - Gimnazjum w Cmolasie - opiekun Anna Wilk

- w kategorii ponadgimnazjalnej:

- 1 miejsce - Maksymilian Rudny - ZST Kolbuszowa - opiekun Barbara Szafraniec
- 2 miejsce - Patryk Całka ZST - ZST Kolbuszowa - opiekun Barbara Szafraniec
- 3 miejsce - Natalia Kędzior ZST - ZST Kolbuszowa - opiekun Barbara Szafraniec
- Wyróżnienie Michał Wojtkowicz - ZST Kolbuszowa - opiekun Barbara Szafraniec

Laureatom konkursu wręczono dyplomy i nagrody ufundowane przez: Regionalną Fundację Rozwoju „Serce”, Starostwo Powiatowe, Urząd Miejski w Kolbuszowej, RTK im. J.M. Goslara, MiPBP w Kolbuszowej.

Sponsorom nagród serdecznie dziękujemy, a młodzież zapraszamy do wzięcia udziału w Sejmiku już za rok.

Dumni laureaci konkursu wraz z komisją

KOLBUSZOWSKIE ROZWAŻANIA O WIERZE - SPRAWOZDANIE Z SYMPOZJUM ZORGANIZOWANEGO W KOLBUSZOWEJ

Piątek, 11 maja 2018 r., przejdzie do historii parafii p.w. Wszystkich Świętych w Kolbuszowej jako dzień naukowej refleksji nad zjawiskiem wiary i niewiary. Tego dnia odbyło się bowiem ogólnopolskie sympozjum naukowe zatytułowane „Społeczno-kulturowe uwarunkowania wiary i niewiary dzisiaj”, którego organizatorem była Kolbuszowska Parafia Farna, specjalizacja Teologii Praktycznej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II oraz Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Kolbuszowej, która w swe gościnne progi przyjęła zarówno prelegentów jak i słuchaczy sympozjum.

Wiara katolicka, bo o niej mowa, jest ze swej natury osobistym doświadczeniem, a jednocześnie wyborem człowieka. Stanowi intymną więź łączącą konkretnego człowieka z Trójcą Świętą, objawiającą się mu na kartach Pisma Świętego i w osobistych doświadczeniach życia interpretowanych w mocy Ducha Św. Piękną definicję wiary daje ks. prof. Joseph Ratzinger (późniejszy Benedykt XVI) w książce pt. „Wprowadzenie w chrześcijaństwo”. Píše On, że wiara chrześcijańska jest: *spotkaniem z człowiekiem Jezusem i w tym spotkaniu doświadcza, że sensem świata jest osoba. Jezus przez swe życie z Ojca, w bezpośredniej i najgłębszej jedności modlitewnego, a nawet naocznego obcowania z Nim, jest świadkiem Boga; przez Niego to, co niedotykalne, staje się dotykalne, to, co było dalekie, staje się bliskie. Więcej: jest On nie tylko świadkiem, któremu wierzymy, świadkiem tego, co sam ujrzał w swojej egzystencji, będącej naprawdą zwrotem od fałszywego zacieśnienia się do tego, co powierzchowne, ku głębi całkowitej prawdy; jest On także obecnością wiecznego na tym świecie. W Jego życiu, w Jego bezwzględnym oddaniu swego istnienia ludziom mieści się sens świata: On nam oddaje się jako miłość, która także i mnie kocha i przez ten niepojęty dar trwałej miłości, której nie grozi żadna przemijalność, żadne zakłócenie egoizmem, czyni życie wartym życia. Sensem świata jest „Ty”, oczywiście tylko to, które samo nie jest czymś problematycznym, lecz jest oparciem dla wszystkiego, nie*

Liczenie zebrana publiczność z uwagą słuchała wystąpień

wymagającym żadnego innego oparcia. W ten sposób wiara jest znalezieniem jakiegoś „ty”, które jest dla mnie oparciem i które w całym niespełnieniu i ostatecznej niespełnialności ludzkich spotkań obdarza obietnicą niezniszczalnej miłości, jaka nie tylko pragnie wieczności, ale ją zapewnia. Wiara chrześcijańska żyje tym, że nie daje sensu obiektywnego, lecz że ów Sens zna mnie i kocha, i że mogę mu się powierzyć z gestem dziecka, które wie iż w matczym „ty” zawiera się odpowiedź na wszystkie jego pytania. Wiara, zaufanie i miłość są ostatecznie czymś jednym i wszelkie treści, wokół których wiara się obraca, są tylko skonkretyzowaniem owego zwrotu, jaki wszystko obejmuje, owego „wierzę w Ciebie”, owego odkrycia Boga w obliczu człowieka - Jezusa z Nazaretu.

Współczesny człowiek, przeżywający swoją wiarę, podlega jednak różnym wpływom, które pomagają mu wierzyć,

lub wręcz przeciwnie, tę wiarę utrudniają. Sympozjum w Kolbuszowej starało się uwydatnić właśnie tę prawdę. Rozpoczęło się ono od Mszy Świętej, której przewodniczył i homilię wygłosił ks. Proboszcz Lucjan Szumierz. W swoim słowie wskazał, że prawdziwa wiara przekłada się na konkretne postawy egzystencjalne, a nie doścignionym wzorem dla nas pozostaje Najświętsza Maryja Panna – Matka Wierzących. Po Mszy uczestnicy sympozjum udali się do Biblioteki Miejskiej, gdzie prelegenci z pięciu środowisk uniwersyteckich starali się wskazać, jak współczesna kultura i realia społeczne, w których żyje współczesny człowiek, rzutują na przeżywanie wiary (lub niewiary). Po słowie powitania, które wygłosili Dyrektor Biblioteki Andrzej Jagodziński, Proboszcz ks. Lucjan Szumierz i Wicestarosta Kolbuszowski Wojciech Cebula, w tematykę obrad wprowadził zebranych Dyrektor Instytutu Teologii Pastoralnej i Katechetyki KUL ks. prof. dr hab. Wiesław Przygoda.

Prelegenci w swych wystąpieniach ukazali różne czynniki warunkujące wiarę (lub niewiarę). Wśród zjawisk omawianych w pierwszej części sympozjum, którą prowadził ks. dr hab. Kazimierz Świąć, prof. KUL, należy wskazać: potrzebę przełożenia wiary na konkretne postawy miłości bliźniego (ks. prof. dr hab. Wiesław Przygoda, KUL), budowanie własnej tożsamości osobistej (refleksję psychologiczną przedstawiła dr Anna Batory-Ginda, APS Warszawa), sekularyzacja, czyli uwolnienie różnych sektorów życia społecznego spod wpływu wiary (ks. dr hab.

Szacowne grono prelegentów

Dariusz Lipiec, prof. KUL), formowanie do empatii i zdolności słuchania innych zwane „apostolstwem ucha” (o. dr. Hab. Marek Fiałkowski, prof. KUL), konieczność dzielenia się własną wiarą przez duszpasterzy (ks. dr Robert Sadlak, UO).

W drugiej sesji sympozjum, którą prowadził ks. mgr lic. Krzysztof Wilczkiewicz z KUL-u, młodzi naukowcy (czyli doktoranci) poddali refleksji takie zagadnienia jak: wpływ ekonomii społecznej na działalność opiekuńczą Kościoła (mgr Monika Niezgoda, URz), wpływ manipulacji medialnej na społeczeństwo, a co za

tym idzie i na ludzi wierzących (ks. mgr Jakub Nagi, UMK i WSKSiM), kultura tymczasowości (ks. mgr Paweł Sproncel, KUL), przekonania i stereotypy wobec wiary i Kościoła u młodzieży (mgr lic. Katarzyna Mosur, KUL), psychologiczna refleksja na temat identyfikacji z grupą religijną (ks. mgr lic. Tomasz Liszewski, KUL), doświadczenie choroby (ks. mgr lic. Mariusz Borys, KUL), działalność ewangelizacyjna Kościoła poprzez tzw. Kurs ALPHA (ks. mgr Piotr Rozpędowski, KUL). Sympozjum zostało krótko podsumowane przez kierownika specjalizacji

Teologii Praktycznej KUL o. dr hab. Marika Fiałkowskiego OFMConv., prof. KUL.

Organizatorzy mają nadzieję, że podjęta w Kolbuszowej refleksja naukowa pomoże wszystkim uczestnikom w lepszym przeżywaniu swojej wiary oraz pozwoli jeszcze bardziej zrozumieć własne doświadczenia i zjawiska, w których przychodzi żyć i wierzyć współczesnemu człowiekowi.

KS. KRZYSZTOF WILCZKIEWICZ
KUL LUBLIN

MAJÓWKA Z MICKIEWICZEM - BIESIADA DLA ADAMA W STYLU STAROPOLSKIM

Biesiada dla Adama rozpoczęła się w sobotę, 12 maja 2018 r., w Miejskim Domu Kultury w Kolbuszowej, spotkaniem z dr Grzegorzem Russakiem. Ten wyjątkowy znawca tradycyjnych kulinariów i kultury staropolskiej w bezkompromisowy sposób przedstawił zasady zdrowej i smacznej kuchni.

W blisko dwugodzinnej, wciągającej w temat prelekcji, Russak mówił o zaletach polskiej kuchni - jednej z najlepszych na świecie. Niestety, niedocenianej przez samych Polaków, którzy uznają za luksus spożywanie krewetek, ośmiorniczek itp., niestety najgorszej jakości i obcych naszej tradycji. Wiele smacznych i zdrowych narodowych potraw zastępowanych jest „śmięciowym” jedzeniem. Jeść prosto i to co jedli nasi przodkowie - to najlepszy sposób na szczęśliwe, zdrowe i smaczne życie. Russak walczy i uświadamia jaki wpływ na nasze wybory ma wszechobecna, natrętna reklama. Zmienia ona nasze przyzwyczajenia kulinarne sprawiając, że pyszne kompoty zastępowane są przez chemiczne substancje, które nic ze zdrowiem ani z dobrym smakiem wspólnego nie mają. Wydaje się, że o kuchni polskiej, w kontekście naszej kultury, dr Grzegorz Russak wie prawie wszystko i, ku zadowoleniu słuchaczy, może o niej opowiadać bez końca.

Na koniec prelekcji Janina Olszowy poczęstowała wszystkich „Bigosem lasowiackim” z Górnej. Ta odmienna od innych potrawa bigosowa zachwyciła swoim unikalnym smakiem wykładowcę i słuchaczy.

Majówka z Mickiewiczem w stylu biesiadnym, to sposób na przybliżenie postaci wieszczki narodowej, który w swojej epopei Pan Tadeusz, pisanej na obczyźnie, jak nikt inny zawarł istotę naszej polskości. Strof poety uczono się na pamięć, znajomość Mickiewicza była nieodzownym elementem wychowania patriotycznego, kształtując pokolenia romantyków, którzy nigdy nie przestali myśleć o wolności. Na kanwie Pana Tadeusza potoczyła się niedzielna impreza dla Adama. W ple-

nerze rozegrały się dwie gry terenowe, jedna miejska i druga przyrodniczo turystyczna dla pieszych i rowerzystów.

Pierwsza wyruszyła kolbuszowskimi śladami wieszka do Weryni siedziby Tyszkiewiczów, z której to rodziny wywodził się Wincenty Tyszkiewicz, bohater Wojny napoleońskiej i Powstania listopadowego, znajomy poety. Następnie do kolbuszowskiej biblioteki, z bogatym księgozbiorem, m.in. pozycjami książkowymi Mickiewicza, oraz do jedynej tablicy upamiętniającej wieszka w naszym mieście na ulicy jego imienia. Grę współorganizował Zespół Szkół w Weryni, bibliotekarze i restaurator Andrzej Wesołowski.

Druga gra rozegrała się na ścieżce ekologicznej „Białkówka” w Nowej Wsi, przy pomocy pracowników Nadleśnictwa Kolbuszowa. Rowerzyści mieli za zadanie znaleźć „Jastrzębią Górę”, wysoką wydmy porośniętą drzewami, na której kiedyś gnieździły się jastrzębie.

Obie gry kończyły się quizami w domu kultury. Wszyscy uczestnicy otrzymali atrakcyjne nagrody ufundowane przez

nadleśnictwo i dom kultury oraz fundację „Serce”, również organizatora akcji charytatywnej z hucem Kolbuszowa.

W niedzielę, na placu przy obiekcie domu kultury, rozpoczął się konkurs kulinarny, w którym wzięło udział sześć kół gospodyń z Kolbuszowej Górnej, Domatkowa, Przedborza, Świerczowa, Weryni i Kłapówki. Bigos myśliwski, tak pięknie opisywany przez Mickiewicza, i inne potrawy regionalne oceniali dr Grzegorz Russak i Janina Olszowy, specjalistka od kulinariów. Przewodniczący jury zachwycał się trzema potrawami, za rewelacyjne uznał: Bigos myśliwski z Górnej, Pamulę z Weryni i Kacapoły z Przedborza.

W następnym punkcie Mickiewiczcowskiej imprezy poloneza zatańczyły dzieciaki z przedszkola, młodzież szkolna i seniorzy. Wywinęli dostojnie dwa kółka wokół domu kultury i odebrali nagrody, którymi były wydawnictwa książkowe z poezją wieszka i innych twórców oraz słodycze. Uczestnicy zadbali o to, aby wyglądać atrakcyjnie, akcentując w ubiorze narodowe barwy.

Dr Grzegorz Russak barwnie opowiadał o zaletach polskiej kuchni

Następnie w rolę Jankiela wcielił się na scenie cymbalista Andrzej Baran, któremu towarzyszyło kilkunastu muzyków z kapel Jurka Wrony i Widelanie. Grali żywo, włączając w swój ludowy repertuar utwory patriotyczne. Młodzi waltorniści i Echo Kniei przypomnieli piękną muzykę myśliwską, prezentując na koniec, w formie zabawowej, wabienie zwierzyny.

Obok, w sali wystawowej, można było zobaczyć zbiory Jana Banasia, imponujące rogi myśliwskie, z których sam Wojski byłby dumny. Karol Ungeheuer pokazał dwa wyjątkowe poroża łosia i jelenia oraz tablicę pamiątkową, dokumentującą myśliwskie tradycje rodzinne. Unikalne zdjęcia podkarpackiej fauny zaprezentował Zbigniew Kożuchowski. Stworzenia wielkie i małe, uchwycone obiektywem w wyjątkowy sposób, pokazują zwierzęta, których istnienia i piękna często nie dostrzegamy.

Do czasów staropolskich sprowadził nas, już po raz ostatni, dr Grzegorz Russak. Jego absorbująca gawęda przypominała o czasach, w których życie toczyło się wolniej i miało lepszy smak. Mówca wyraźnie się rozkręcił, grupa słuchaczy z otwartymi ustami słuchała tej wielowątkowej gawędy.

Improwizację taneczno-recytatorską przedstawiły adeptki „Teatru tańca” z domu kultury. Nad resztą imprezy zaplanowali tzw. „Zimni ogrodnicy”, najpierw skrapiając publiczność przelotnym deszczem, a później, nielicznych wytrzymałych, racząc chłodem.

Rewelacyjnie, w każdą pogodę, gra zespół „Piramidy”, tym razem poezję wieszczą w koncercie „Mickiewicz Unplugged”. Zespół wyróżnia się oryginalnością w podejściu do tematu, jakim jest piosenka poetycka, gra bardzo energetycznie, w dobrym stylu. Teksty poety brzmiały w tej

interpretacji bardzo współcześnie i zadziwiały swoim pięknem.

Spadek temperatury i opady deszczu spowodowały, że ostatni punkt programu, projekcja filmu „Pan Tadeusz z 1928”, z taperem Andrzejem Serafinem, niemożliwa w plenerze, odbędzie się w innym terminie.

Miejski Dom Kultury w Kolbuszowej dziękuje Nadleśnictwu Kolbuszowa i innym współorganizatorom za pomoc w uczczeniu 220 rocznicy urodzin wieszczą Adama. Dzięki niepospolitemu ruszeniu organizatorów udało się przypomnieć o tym, że mamy piękny język, literaturę, bogate tradycje, rdzenną kulturę, jak również niezwykle bogate kulinaria. Po prostu z tego, że jesteśmy Polakami, mamy prawo być dumni!

WIELU ZOSTAŁO ODPUSZCZONE

22 kwietnia skansenowska świątynia obchodziła swoje wielkie święto. W dzień odpustu wiejskimi drogami skansenowskiej wsi lasowiackiej ciągnęli liczni pielgrzymi, a kościół pw. św. Marka Ewangelisty pękał w szwach.

O 14.00 została odprawiona msza św., na której grała orkiestra i śpiewał chór z Państwowej Szkoły Muzycznej I st. w Kolbuszowej. Wokół kościoła przeszła, skąpiana w słońcu, procesja. Straż Grobowa z Raniżowa otoczyła szpalerem Najświętszy Sakrament i, tuż po uroczystym okrażeniu świątyni, dała pokaz musztry.

Kramy odpustowe, uginające się od słodyczy, rękodzieła i zabawek, były oblegane przez uświęconych turystów, a w szkole z Trzebosi trwała istna biesiada – wszystko dzięki paniom z KGW z Huty Przedborskiej, które tego dnia częstowały naszych gości regionalnymi smakołykami.

Wielu gości odwiedziło także wystawę fotograficzną „Z ro-

dziną najlepiej wychodzi się na zdjęciach”. Chłód spichlerza i urok dawnych rodzinnych fotografii pozwalał chwilę odpocząć od słońca i gwaru odpustowej zabawy.

Szczegóły na: www.muzeumkolbuszowa.pl

Katarzyna Dypa

Uroczysta procesja wokół kościoła pw. Św. Marka

BARDZO KLIMATYCZNA WYSTAWA

Od 11 maja, w chałupie z Żołyni Dolnej, Muzeum prezentuje wystawę fotograficzną „Z rodziną najlepiej wychodzi się na zdjęciach”, którą etnografowie ze skansenu zorganizowali we współpracy z „Jadernówką” – Oddziałem Fotograficznym Muzeum Regionalnego SCK w Mielcu, Fundacją Rzeszowską i Fundacją „Aparat Caffè”.

Można na niej obejrzeć zbiory fotografii z przełomu XIX i XX wieku, na których utrwalono najważniejsze momenty życia. Zwiedzający towarzyszą młodym podczas ich ślubu i wesela, świętują chrzciny, imieniny i spotkania rodzinne. Wystawa eksponuje zdjęcia, które łączyły rodziny rozdzielone przez wojnę albo emigrację, zdjęcia, które miały po latach przypominać o chwilach szczęścia i powodzenia. Utrwalono na nich rodziny chłopskie i ziemiańskie, Polaków, Żydów i Romów, bogatych i biednych.

Aby goście odwiedzający skansen mogli poczuć specyficzny klimat wystawy, zaaranżowano tam niewielkie atelier, w którym można własnym aparatem zro-

bić sobie zdjęcie w ludowym, odświętnym stroju (specjalnie wykrojona makieta) na tle malowanego płótna.

Wystawa jest czynna codziennie w godzinach otwarcia skansenu.

Szczegóły na: www.muzeumkolbuszowa.pl

KONTAKT: KATARZYNA DYPA

TEL. 17 227 12 96, WEW. 35

E-MAIL: PROMOCJA@MUZEUMKOLBUSZOWA.PL

WA.PL

KONKURS EKONOMICZNY „CO NOWEGO W BANKOWOŚCI”

Justyna Pacyna, uczennica klasy 2B Liceum Ogólnokształcącego im. Janka Bytnara w Kolbuszowej, zajęła V miejsce w konkursie ekonomicznym „Co nowego w bankowości”.

Konkurs został zorganizowany przez Podkarpacki Bank Spółdzielczy z siedzibą w Sanoku. Drugi etap odbył się dnia 09.05.2018 w Zespole Szkół Ekonomicznych w Mielcu. Warto przypomnieć, że w pierwszym etapie brało udział niemal stu uczestników ze szkół ponadgimnazjalnych z Mielca i Kolbuszowej. Uczniowie rozwiązywali test pisemny z bankowości.

Do drugiego etapu zakwalifikowało się 10 osób. Na tym etapie powiat kolbuszowski reprezentowała tylko Justyna. Podczas tej części konkursu uczniowie przedstawiali wykonane wcześniej prezentacje multimedialne, dotyczące nowatorskich rozwiązań w systemie bankowym. Wszyscy uczestnicy konkursu wykazali się niezwykłą wiedzą i kreatywnością. Bazowali na rozwiązaniach już istniejących, np. biometria czy mobilne wpłatomaty. Najwyższe miejsca zajęły te osoby, które przedstawiły całkowicie nowatorskie pomysły. Spośród wielu ciekawych rozwiązań, zaproponowanych przez Justynę, na szczególną uwagę zasługuje biometria wykorzystująca barwę głosu oraz indywidualne cechy tęczówki klientów bankowych.

Justyna Pacyna z LO Kolbuszowa podczas prezentacji

Justyna zaproponowała również wykorzystanie sztucznej inteligencji w przyszłych systemach bankowych, dzięki której można znacznie usprawnić oferowane usługi oraz zwiększyć bezpieczeństwo na zglobalizowanym rynku bankowym. Za udział w konkursie i zajęcie piątego miejsca Justyna otrzymała nagrody rzeczowe oraz nagrodę pieniężną w wysokości 100 zł.

W bieżącym roku szkolnym odbyła się druga edycja konkursu, który cieszy się

coraz większym zainteresowaniem wśród uczniów kolbuszowskiego liceum. Justynie gratulujemy wspaniałych, nowatorskich pomysłów i życzymy dalszych sukcesów. Uczniów zainteresowanych zagadnieniami dotyczącymi bankowości zapraszamy do wzięcia udziału w trzeciej edycji konkursu, który odbędzie się już w przyszłym roku.

PIOTR BUJAK

(DO)WOLNOŚĆ CZYTANIA

TYDZIEŃ BIBLIOTEK W FILIACH MiBPB W KOLBUSZOWEJ

Tegoroczny XV Ogólnopolski Tydzień Bibliotek przebiegał pod hasłem „(Do)wolność Czytania”. Jak możemy rozumieć to hasło? Na stronie SBP czytamy: „W dosłownym znaczeniu słowa „dowolność” oraz w sensie ukrytym, rozumiemy jako będące zależne, wyłączone od własnej woli, nieskrępowane nakazami, przepisami, swobodne, wolne czytanie, nieograniczony dostęp do książki w różnym formacie (książka tradycyjna, elektroniczna, audiobook), a co za tym idzie również do biblioteki. (DO)WOLNOŚĆ CZYTANIA pozwala nam rozwijać się umysłowo, kulturalnie, poznawać różne poglądy, mieć nieograniczone możliwości”.

Od wielu już lat, w dniach od 8 do 15 maja, odbywa się szereg imprez – tak w kolbuszowskiej centrali, jak i w filiach wiejskich- mających na celu popularyzację czytelnictwa i bibliotek wśród lokalnych społeczności. Jedną z cyklicznych imprez Tygodnia Bibliotek jest głośne czytanie bajek i książek dla dzieci i młodzieży szkolnej. W tym roku w Filii biblioteki w Bukowcu dla przedszkolaków i dzieci szkolnych czytali członkowie DKK, działającego w Filii oraz pani Sołtys Bukowca.

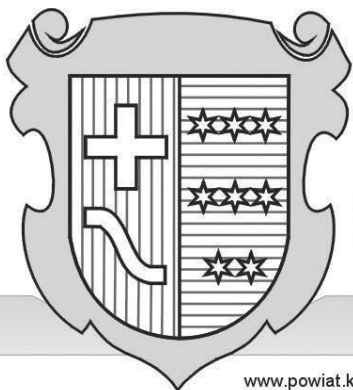

Do czytania wybrano bajki i książki o treści nawiązującej do obchodów tegorocznych 100. rocznicy Odzyskania Niepodległości, oraz bajki pozwalające sięgnąć dziecięcym umysłem w świat baśniowej fantastyki. Zwłaszcza te najmłodsze z klasy II i III rozwinęły dyskusję nad pytaniem czy czarownice istnieją naprawdę.

Głośne czytanie książek przez zaproszonych gości odbyło się także w Filii w Kolbuszowej Górnej, w Widelce oraz w Przedborzu, tutaj czytali pani sołtys Przedborza oraz Przewodnicząca Szkolnej Rady Rodziców, w Filii w Weryni

dla przedszkolaków czytała emerytowana bibliotekarka. Do akcji głośnego czytania w Tygodniu Bibliotek włączyła się także Filia w Kolbuszowej Dolnej, która do słuchania bajek zaprosiła przedszkolaków. Dla uczniów Zespołu Szkół Specjalnych filia przygotowała spotkanie na temat „Moja mała ojczyzna - Kolbuszowa w legendzie”. Uczniowie dyskutowali na temat tego, czym dla nich dzisiaj jest patriotyzm, ojczyzna, ta wielka i ta mała obok, oraz poznali historię swojego regionu słuchając Kolbuszowskich Legend.

(H.K)

INFORMACJE POWIATOWE

POWIAT ■ RADA ■ STAROSTWO

www.powiat.kolbuszowski.pl

e-mail: promocja@kolbuszowski.pl

tel. +48 (17) 22 75 880, fax +48 (17) 22 71 523

MATURZYŚCI - POWODZENIA!

254 – tylu maturzystów z powiatu kolbuszowskiego przystąpiło do egzaminu dojrzałości. Młodzi ludzie maraton maturalny rozpoczęli 4 maja, od egzaminu z języka polskiego.

W piątek (4 maja), punktualnie o godz. 9.00, w trzech szkołach średnich naszego powiatu, rozpoczął się egzamin maturalny. Najwięcej maturzystów – bo aż 106 przystąpiło do matury w Zespole Szkół Tech-

nicznych im. Bohaterów Września 1939 r. w Kolbuszowej, 93 – w Liceum Ogólnokształcącym im. Janka Bytnara w Kolbuszowej oraz 55 - w Zespole Szkół Agrotechniczno-Ekonomicznych im. KEN

w Weryni. Egzaminy maturalne zakończył się 23 maja. Wyniki tegorocznych matur oddane zostaną 3 lipca.

BŻ

SPORTOWE INWESTYCJE W TOKU

Prace przy budowie boiska lekkoatletycznego przy kolbuszowskim Liceum Ogólnokształcącym oraz Zespole Szkół Technicznych cały czas trwają.

Przypomnijmy. Aktualnie przy dwóch szkołach średnich na terenie naszego powiatu realizowane są inwestycje sportowe. Jedna z nich odbywa się przy Liceum Ogólnokształcącym w Kolbuszowej i polega na budowie kompleksu lekkoatletycznego z bieżniami, skocznią do skoku w dal i trójskoku, rzutnią do pchnięcia kulą oraz boiskiem z nawierzchnią z trawy syntetycznej. Natomiast druga inwestycja realizowana jest przy Zespole Szkół Technicznych w Kolbuszowej i polega na budowie dwóch kortów tenisowych - jednego z nawierzchnią akrylową oraz drugiego z nawierzchnią z trawy syntetycznej.

Obydwa zadania odbywają się przy udziale dofinansowania pozyskanego przez Samorząd Powiatu Kolbuszowskiego z Ministerstwa Sportu i Turystyki. Z tego źródła Powiat Kolbuszowski na budowę kortów tenisowych otrzymał 331 tys. zł, zaś na budowę kompleksu lekkoatletycznego 399 tys. zł. Jak podkreśla Starosta Kolbuszowski Józef Kardys dotacje, jakie Powiat otrzymał, to wynik wsparcia i zaangażowania ze strony posła Zbigniewa Chmielowca.

B. ŻARKOWSKA

Korty tenisowe przy Zespole Szkół Technicznych im. Bohaterów Września 1939 r. w przygotowaniu. Fot. B. Żarkowska

Boisko lekkoatletyczne przy kolbuszowskim Liceum Ogólnokształcącym im. Janka Bytnara w Kolbuszowej w budowie.

TRZECIOMAJOWE UROCZYSTOŚCI PATRIOTYCZNE

W czwartek (3 maja), w powiecie kolbuszowskim odbyły się uroczystości patriotyczne związane z obchodami 227. rocznicy Konstytucji 3 Maja.

W święcie narodowym, upamiętniającym 227. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja, udział wzięło kilkadziesiąt osób. Obecne były władze Powiatu Kolbuszowskiego ze Starostą Kolbuszowskim Józefem Kardysiem, Wicestarostą Wojciechem Cebulą oraz Przewodniczącym Rady Powiatu Mieczysławem Burkiem, a także władze gminne z burmistrzem Janem Zubą i Przewodniczącym Rady Miejskiej Krzysztofem Wilkiem. W uroczystości bardzo licznie udział wzięły poczty sztandarowe, wśród których wymienić można m.in. poczet Państwowej Straży Pożarnej, Ochotniczych Straży Pożarnych, instytucji państwowych, szkół, Związku Harcerstwa Polskiego oraz organizacji społecznych. W obchodach uczestniczyli także przedstawiciele środowisk kombatanckich, zaproszeni goście oraz mieszkańcy powiatu.

Przy tablicy

Wszyscy zebrani przemaszerowali w uroczystym pochodzie spod placu Państwowej Straży Pożarnej w Kolbuszowej na cmentarz parafialny, gdzie przy Obelisku Strażaków ks. Lucjan Szumierz odmówił modlitwę w intencji strażaków oraz poległych za ojczyznę. Kolumnę

Uroczysty przemarsz. Fot. B. Żarkowska

poprowadziła Orkiestra Dęta z Miejskiego Domu Kultury w Kolbuszowej. Kolejnym punktem majowych obchodów było złożenie kwiatów w kruhcie kolbuszowskiej kolegiaty, przed tablicą upamiętniającą setną rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Tablica ta została ufundowana przez mieszkańców powiatu kolbuszowskiego. Następnie zebrani uczestniczyli

w uroczystej mszy świętej sprawowanej w intencji ojczyzny, mieszkańców powiatu kolbuszowskiego oraz strażaków.

Przy Miejskim Domu Kultury

Po nabożeństwie uczestnicy uroczystości udali się pod Miejski Dom Kultury, gdzie poszczególne delegacje złożyły kwiaty przed tablicą upamiętniającą

W uroczystości udział wzięło kilkanaście pocztów sztandarowych.

Złożenie kwiatów przed Obeliskiem Strażaków na cmentarzu parafialnym w Kolbuszowej.

W majowych obchodach uczestniczyło kilkadziesiąt osób.

Uroczysta msza św.

uchwalenie Konstytucji 3 Maja. Ostatnim punktem czwartkowych obchodów była uroczysta akademia oraz referat okolicznościowy, który w tym roku wygłoszony został przez Małgorzatę Gołębiowską, zastępcę dyrektora Liceum Ogólnokształcącego w Kolbuszowej. Program artystyczny przedstawiła młodzież z Liceum pod kierunkiem nauczycielki Aliny Ziętek-Salwik. Na koniec laureaci XXVIII edycji Turnieju Wiedzy o Historii Regionu im. prof. Haliny Dudzińskiej, który w tym roku odbywał się pod hasłem „Kolbuszowianie w drodze do niepodległości 1914-1918”, otrzymali dyplomy oraz nagrody.

BARBARA ŻARKOWSKA

Składanie kwiatów przed tablicą, upamiętniającą uchwalenie Konstytucji 3 Maja przy Miejskim Domu Kultury w Kolbuszowej.

Program artystyczny w wykonaniu uczniów kolbuszowskiego Liceum Ogólnokształcącego.

Wręczenie nagród laureatom Turnieju Wiedzy o Historii Regionu im. prof. Haliny Dudzińskiej.

*„Ona mi pierwsza pokazała księżyc
i pierwszy śnieg na świerkach...”
K. I. Gałczyński*

**Wszystkim Mamom życzymy
dużo uśmiechu i radości na co dzień,
spokoju o jutro, wytrwałości i sił
w pełnieniu matczynych obowiązków
oraz dużo miłości.**

**Przyjmijcie nasze życzenia
wraz ze słowami wdzięczności i uznania**

Przewodniczący Rady Powiatu
Mieczysław Burek

Starosta Kolbuszowski
Józef Kardys

ZAPRASZAMY NA WYSTAWĘ!

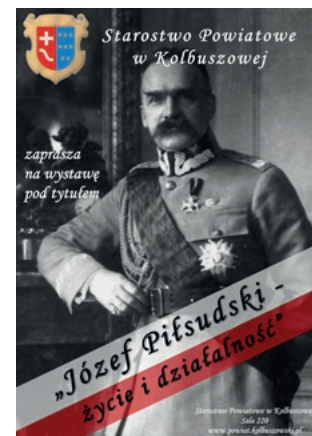
Starostwo Powiatowe w Kolbuszowej zaprasza na wystawę zatytułowaną „Józef Piłsudski – życie i działalność”.

Wystawę, ilustrującą życie i działalność Józefa Piłsudskiego, można oglądać codziennie, w godzinach pracy urzędu (poniedziałek 8.00.-16.00, wtorek-czwartek 7.30-15.30), po wcześniejszym uzgodnieniu terminu i godziny. W tej sprawie kontaktować się można pod numerem telefonu 17 7445 730.

Wystawa pt. „Józef Piłsudski – życie i działalność” to kolejne przedsięwzięcie realizowane przez Starostwo Powiatowe w Kolbuszowej w związku z obchodami Stulecia Odzyskania przez Polskę Niepodległości.

Cykl wystaw zainaugurowała ekspozycja pt. „Symbole naszej historii”, udośćniona przez Rzeszowski Oddział Instytutu Pamięci Narodowej, przedstawiająca symbole te mniej i bardziej znane – takie, które na dłużej lub na stałe, zostały osadzone w życiu ludzi i te, które przemięły wraz z czasami, które symbolizowały. Po niej można było oglądać wystawę, zatytułowaną „Orzeł biały na przestrzeni wieków”. Teraz zapraszamy na kolejną.

B. ŻARKOWSKA

WYCIECZKA PO URZĘDZIE

W piątek (30 kwietnia), Starostwo Powiatowe w Kolbuszowej odwiedziła grupa przedszkolaków z Niepublicznego Przedszkola pw. Św. Józefa z Kolbuszowej.

Najmłodszy gościli m.in. w Wydziale Komunikacji i Transportu, Biurze Obsługi Rady oraz Wydziale Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami. Podczas wizyty dowiedzieli się jakie sprawy można załatwić w urzędzie, obejrzeni również edukacyjną bajkę o ekologii. Na koniec każdy z przedszkolaków otrzymał kolorowy balonik. Wizyta zakończyła się wspólną fotografią, wykonaną przed budynkiem Starostwa.

B. Żarkowska

Pamiętkowe zdjęcie. Fot. B. Żarkowska

ZAPRASZAMY DO UDZIAŁU W KONKURSIE PATRIOTYCZNYM!

Starostwo Powiatowe w Kolbuszowej już po raz czwarty ogłasza Powiatowy Konkurs Twórczości Patriotycznej. W tym roku przyświeca mu hasło „Wolna i niepodległa”. Zapraszamy do udziału.

Ideą Konkursu jest kształtowanie postaw patriotycznych wśród młodzieży, uwrażliwienie jej na tradycje narodowe, dziedzictwo kulturowe i historyczne, podnoszenie świadomości patriotycznej wśród młodych mieszkańców naszego powiatu oraz wzmocnienie poczucia tożsamości narodowej.

Plastyka, literatura lub multimedia

Konkurs adresowany jest do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z powiatu kolbuszowskiego. Zadaniem uczestników jest przygotowanie pracy, odwołującej się do hasła przewodniego Konkursu, które brzmi: „Wolna i niepodległa”. Interpretację hasła przewodniego uczestnicy mogą przedstawić w jednej z trzech kategorii. Do wyboru pozostają:

a) kategoria plastyczna – wykonanie pracy w formie PLAKATU - technika dowolna, minimalny format A4.

b) kategoria literacka – do wyboru: reportaż, opowiadanie, wywiad lub utwór

wierszowany. Maksymalna liczba znaków – do 8000 tysięcy (dotyczy utworów pisanych prozą), czcionka 12. Prace należy wydrukować oraz zapisać na płycie CD/DVD i dostarczyć osobiście lub przesłać do Organizatora.

c) kategoria multimedialna – przygotowanie prezentacji multimedialnej. Materiał należy nagrać na płytę DVD, podpisać i dostarczyć osobiście lub przesłać do Organizatora.

Uroczyste na rynku

Prace należy dostarczyć do **31 maja**, do Starostwa Powiatowego w Kolbuszowej, ul. 11 Listopada 10, 36-100 Kolbuszowa, pokój 308. Nagrodzone i wyróżnione prace będą eksponowane na wystawie pokonkursowej w budynku Starostwa Powiatowego w Kolbuszowej. Laureaci I, II i III miejsca w każdej kategorii oraz ich opiekunowie zostaną zaproszeni na uroczyste rozdanie nagród, które odbędzie się podczas uroczystości patriotycznych, zor-

ganizowanych na kolbuszowskim rynku 10 czerwca. Szczegółowe informacje dotyczące godziny rozstrzygnięcia Konkursu zostaną podane telefonicznie. Zapraszamy do udziału.

BARBARA ŻARKOWSKA

Wydział Promocji
i Kultury Powiatu
Kolbuszowskiego
Barbara Żarkowska
tel. (17) 74 45 730
promocja@kolbuszowski.pl

Kulinaria

KUCHNIA PACHNĄCA WIOSNĄ

Nowalijki, te z upraw szklarniowych czy z importu, praktycznie dostępne są prawie w ciągu całego roku. Jednak czy mogą się równać swoimi wartościami odżywczymi z tymi z naszych upraw w ogrodzie, na działce czy w polu?

Stąd wróciłam do warzyw, na które starsze pokolenie wyczekiwało z niecierpliwością – na pierwszą sałatę, szczypiorek, rzodkiewkę.

Sałata

Sałaty zielone spożywano już w starożytności w Egipcie, Grecji, Rzymie. Rzymianie zajadali się sałatą zwłaszcza wieczorem, uważali bowiem, że ma wpływ na spokojny sen. Ówczesnie ceniona była na równi z kapustą, bobem, czosnkiem i karczochami. Do Polski sałatę sprowadziła królowa Bona, wtedy sałata nie cieszyła się zbyt dużą popularnością. Nasi przodkowie powiadali prześmiewczo „Włoch opycha się sałatą, Polak na niej chudnie”. A to lekkie i świeżo zerwane warzywo ma niezwykle cenne własności odżywcze i orzeźwiający. Niska kaloryczność sałaty, w zestawieniu z bogactwem składników, czyni ją warzywem, które powinno jak najczęściej być spożywane, zwłaszcza przez tych, którzy stosują dietę odchudzającą. Sałatę należy jeść na surowo, przez co nie traci ona cennych wartości witaminowych i składników mineralnych, zawiera bowiem wit. C, E, z grupy B, kwas foliowy, mangan, żelazo, potas, magnez, silne przeciwutleniacze (luteinę, zeaksantynę). Zielone liście sałaty odkwaszają organizm, ułatwiają procesy trawienne, a dzięki dużej zawartości błonnika regulują wypróżnienia, odtruwając przewód pokarmowy. Aby sałata nie traciła smaku i składników odżywczych nie powinniśmy rozdrabniać jej metalowym nożem, bo reakcja z metalem czyni sałatę gorzką. Sałatę rozdrabniamy na mniejsze kawałki ręcznie.

Szcypiorek

Już Chińczycy w starożytności znali i uprawiali szczypiorek – jakieś 3000 lat p.n.e. Wykorzystywali go nie tylko w kuchni, jako przyprawę do potraw, ale także jako lekarstwo, które nazywane było przez nich „klejnotem wśród warzyw”. Obecnie szczypiorek wchodzi w skład podstawowych ziół kuchennych i stanowi przyprawę o niezwykle szerokiej skali zastosowania. Roślina ta zawiera bowiem sporo olejków gorzycznych, a także wiele cennych składników mineralnych i witamin. Dzięki temu szczypiorek działa pobudzająco, posiada właściwości bakteriobójcze, poprawia trawienie, wzmacnia drogi oddechowe i układ odpor-

nościowy. Usuwa zmęczenie i zapobiega stresowi. Zalety zdrowotne szczypiorku są zbliżone do tych, jakie mają jego znakomici krewniacy z rodziny liliowatych – cebula, czosnek, por. Szcypiorek pobudza apetyt dodając potrawom, do których go użyto, przyjemnego zapachu i pikantnego smaku, znacznie mniej agresywnego jak czosnek i cebula.

Rzodkiewka

Rzodkiewka jest bliską kuzynką rzodkwi i posiada podobne wartości dietetyczne. Jej pochodzenie jest do dziś niewyjaśnione. Jedni przypuszczają, że przywędrowała do Europy z Azji Wschodniej w początkach XIV w. Inni zaś, że jest owocem wieloletnich zabiegów hodowlanych prowadzonych w średniowieczu przez holenderskich ogrodników. W Chinach rzodkiewka rośnie w stanie dzikim, a uprawiana jest na całym świecie. Wysoko cenili ją Rzymianie, a rozpowszechnili Niemcy. Charakterystyczny smak to warzywo zawdzięcza związkowi siarki. Okazuje się, że od kielków aż po korzeń jest wyjątkowo odżywcza, zawiera witaminy C, A i z grupy B, zaś składniki mineralne to: potas, magnez, wapń, żelazo, miedź, a także mangan i selen. To połączenie minerałów w dużym stężeniu, biorąc pod uwagę wielkość tego warzywa, na tle innych jest wyjątkowe. Stąd polecana w diecie odchudzającej, bo zawiera mało kalorii. Przy zaparciach warto ją włączyć do diety, ponieważ wspomaga wydzielenie żółci i pobudza układ trawienny. Pomaga przy uciążliwej zgadze. Wspomaga kurację przy niedokrwistości, ma działanie krwiotwórcze. Posiada również właściwości bakteriobójcze, co jest ważne przy częstych infekcjach, kuracjach wzmacniających włosy, paznokcie oraz przy trądziku. Osoby, które mają problemy z jelitami lub wątrobą nie powinny jeść rzodkiewki zbyt często. Rzodkiewki nie należy przechowywać w lodówce, bo staje się bardziej ciężkostrawna. Rzodkiewki nie zwiędną tak szybko, jeśli włożymy je do wody zimnej natką w dół nie zanurzając bulw warzywa.

Należy pamiętać, że te wiosenne warzywa, aby ich walory zdrowotne były w pełni wykorzystane, powinno się spożywać tuż po zbiorze – jędrne, świeże, bowiem kiedy są zwiędłe, sparciłe, suche tracą swoje wartości odżywcze. Sałaty ani rzodkiewek nie należy solić, gdyż szybko

Janina Olszowy

wiotczej i trącą sok. Soli się śmietaną, jogurt, zaprawę z octu i oleju czy majonez i polewa się przygotowaną sałatą na krótko przed podaniem.

Znakomita wiosenna zupa z liści rzodkiewek

2 pęczki rzodkiewek, 2 cebule (najlepiej szalotki) lub 2 małe cebule białe, 4 małe ziemniaki, 1,5 l rosolu (najlepiej z drobiu), 1 kopiata łyżka masła, grzanki z bułki (kajzerka, bagietka), 2 łyżki śmietany, 2 łyżki jogurtu, sól, rzodkiewka.

Liście rzodkiewki oczyścić, starannie wymyć pod bieżącą wodą. Ziemniaki obrać, pokroić w kostkę. Cebule obrać, posiekać i zrumienić na połowie porcji masła, po czym dorzucić liście rzodkiewki i jeszcze smażyć razem, aż zmiękną. Przełożyć do garnka z rosółem, dodać pokrojone ziemniaki i gotować ok. 20 minut, aż ziemniaki będą miękkie. Zestawić z ognia, lekko przestudzić i zmiksować lub zblendować. Śmietaną wymieszaną z jogurtem zahartować, posolić i dodać do zupy. Doprawić do smaku solą, pieprzem, ewentualnie miodem (cukrem). Bułkę pokroić w kostkę i zrumienić na patelni lub w piekarniku z pozostałym masłem. Zupę podawać z rzodkiewkami pokrojonymi w plasterki i pokrojonym mięsem drobiowym z rosółu oraz grzankami.

Zielona wiosenna zupa z liści sałaty i szczawiu

2 litry rosolu z kury lub kurczaka, pół szklanki posiekanych młodych liści szczawiu (ewentualnie młode listki mleczu), 1,5 szklanki poszarpanych liści sałaty, pół szklanki posiekanej natki pietruszki, pół szklanki posiekanego koperku, 2 średnie posiekane cebule, 1 płaska łyżka soli, pół łyżeczki pieprzu, 2 szklanki mleka i 1 szklanka śmietanki, 1 łyżka mąki, 2 łyżki drobno posiekanego szczypiorku.

Do gotującego się rosółu wsypać zielone liście, doprawić pieprzem i gotować na małym ogniu ok. 5-7 minut. Śmietankę z mlekiem osolić, wymieszać z mąką i mieszając zupę stopniowo wlewać do zupy, szybko zagotować nie przerywając mieszania.

Zupę podawać z czosnkowymi grzankami z bagietki lub ptysiowym groszkiem. Przed podaniem obficie posypać szczypiorkiem.

Rzodkiewka gotowana – jarzynka

2-3 pęczki rzodkiewki oczyścić, opłukać i ugotować we wrzącej, osolonej wodzie. Odcedzić, polać masłem zrumienionym z tartą bułeczką.

Rzodkiewki pod beszamelem

Oczyszczone, zdrowe, młode rzodkiewki ugotować w osolonym wrzątku. Odcedzić, ułożyć w naczyniu do zapiekania wysmarowanym masłem i zalać sosem beszamelowym. Posypać 2-3 łyżkami startego żółtego sera i zapiec na złoty kolor. Podawać z pieczywem jako gorące danie na kolację.

Sos beszamel:

1 łyżkę masła rozpuścić na patelni i wymieszać z 1 łyżką mąki (nie rumienić). Tę białą zasmażkę rozprowadzić 2 szklankami mleka i zagotować. Po czym dodać do smaku 1 łyżkę startego żółtego sera, 1 żółtko i 2 łyżki śmietany, pół łyżeczki soli.

Marynowane rzodkiewki

(na dwa ćwierćlitrowe słoiczki)

4 większe pęczki rzodkiewek, 4 ząbki czosnku, 2 łyżeczki gorczycy, 6 ziarenek ziela angielskiego, 2 liście laurowe.

Zalewa:

2 szklanki wody, pół szklanki octu 10%, 1 płaska łyżka soli, 1 płaska łyżka cukru.

Główki rzodkiewki oddzielić od liści, po czym starannie umyć i odciąć ogonki. Rzodkiewki pokroić w talarki. Obrąć ząbki czosnku. Do wyparzonych słoiczków nałożyć rzodkiewki pokrojone w talarki, ząbki czosnku, liście laurowe i po 1 łyżeczce gorczycy oraz po 3 ziarna ziela angielskiego. Przygotować zalewę – wodę, ocet, sól, cukier zagotować i od momentu wrzenia gotować jeszcze 8-10 minut. Przygotowaną gorącą zalewą zalać rzodkiewki w słoiczkach, zakręcić i pasteryzować 15 minut. Tak przygotowaną marynatę można jeść po 3 dniach, ale najlepsza jest po 1-2 tygodniach. Delikatny dodatek do białych mięs, pasztetów, szynki itp.

Masło cytrynowo-szczypiorkowe do grillowanych mięs, warzyw, owoców, pieczywa

25 dag miękkiego masła, 2 pęczki szczypiorku, 2 gałązki tymianku, 3 łyżki świeżo wyciśniętego soku z cytryny, sól, pieprz do smaku.

Szczypiorek i tymianek starannie opłukać pod bieżącą wodą, po czym osuszyć w papierowym ręczniku. Szczypiorek drobniutko posiekać, z gałązek tymianku oberwać listki i również drobno je posiekać. Miękkie masło dokładnie rozetrzeć ze szczyptą soli i wymieszać z ziołami i sokiem z cytryny

(sok dodawać po 1 łyżce i wcierać).

Uformować z masła kulę, owinąć ją folią spożywczą i wstawić do lodówki, żeby masło stwardniało. Takie smakowe masło znakomicie nadaje się do mięsa, ryb, warzyw grillowanych i nie tylko.

Wiosenna przystawka – roladki z plastrów szynki nadziewane białym serem z sałatą, rzodkiewką i szczypiorkiem

25 dag twarożku półtłustego, 1 pęczek rzodkiewek, 1 pęczek szczypiorku, liście sałaty masłowej, 6 plasterów szynki, sól, pieprz do smaku (można dodać natkę pietruszki).

Twarożek rozetrzeć na gładką masę (można zblendować), zieleninę starannie opłukać i osuszyć, rzodkiewki umyć, osuszyć, odciąć ogonki i liście i pokroić w ósemki. Szczypiorek i pietruszkę drobno posiekać i wymieszać z serkiem, przyprawić solą, pieprzem. Plastry szynki posmarować cienko twarożkiem, ułożyć liście sałaty i rozsmarować ser, posypać rzodkiewką i ostrożnie zawinąć roladki z szynki zaczynając od węższego boku. Każdą roladkę obwiązać 2-3 rurkami szczypiorku. Podawać z pszennym pieczywem.

Jajecznica ze szczypiorkiem i rzodkiewkami

6 jajek, 3 łyżki mleka, pęczek szczypiorku, kilka rzodkiewek, masło do smażenia, pieprz, sól do smaku.

Umyte jajka rozbić, lekko przemieszać z mlekiem. Przyprawić odrobiną soli i pieprzu. Szczypiorek opłukany i osuszony drobno pokroić, rzodkiewki oczyścić, umyć i osuszyć, pokroić w cieniutkie plasterki. Na patelni roztopić 1 łyżkę masła, wlać masę jajeczną i smażyć dodając 2-3 łyżki wrzącej wody, by jajecznica była pulchna. Kiedy jajecznica się zetnie, wyporcjować na ogrzane talerzyki i obficie posypać szczypiorkiem i udekorować rzodkiewkami.

Dip rzodkiewkowo-szczypiorkowy

2 pęczki rzodkiewek, 1 pęczek szczypiorku, 1 serek mascarpone, 1 szklanka jogurtu, pieprz, sól do smaku.

Rzodkiewki umyć, osuszyć, zostawić młode listki, odciąć ogonki. Jeden pęczek rzodkiewek pokroić na ćwiartki i zblendować (zmiksować) z solą, serkiem i jogurtem – schłodzić.

Rzodkiewki z drugiego pęczka drobno posiekać, połączyć z drobno pokrojonym szczypiorkiem i wymieszać ze schłodzonym sosem. Doprawić solą, pieprzem.

Salata masłowa w jogurcie

1 duża salata, 2 pęczki szczypiorku, 2 pomidory, 5 dag rodzynek, 1 szklanka jogurtu, 2 łyżki śmietany, sok z cytryny, sól, cukier;

pieprz, 1 kwaskowate jabłko.

Salatę umyć, dokładnie osączyć. Rodzynki przebrać, umyć i zalać ciepłą przegotowaną wodą i pozostawić na 1 godzinę, po czym osączyć. Szczypiorek umyć, drobno posiekać. Jabłko obrać, zetrzeć na tarce z dużymi oczkami skrapiając sokiem z cytryny. Wymieszać je z jogurtem i śmietaną, dodać posiekany szczypiorek. Przyprawić do smaku solą, cukrem, sokiem z cytryny i pieprzem. Osączone liście sałaty porozrywać palcami i ułożyć w salaterce. Tuż przed podaniem posiekać drobniutko natkę pietruszki. Salatę polać przygotowanym sosem jogurtowym, posypać osączonymi rodzynekami, pokrojonymi w ósemki pomidorami, pietruszką i natychmiast podawać do pieczywa, mięs, grillowanych kiełbasek i warzyw.

Znakomita lekka, wiosenna przystawka

4 ugotowane na twardo jajka, 6 liści sałaty masłowej.

Zielony sos:

Po pęczku szczypiorku, natki pietruszki, koperku, po 1 łyżce listków bazylii, czosnku niedźwiedziego (może być mrożony) lub 2 ząbki czosnku, pół łyżeczki listków rozmarynu i kolendry, po pół szklanki śmietanki, śmietany i jogurtu, 1 łyżeczka soku wyciśniętego z cytryny, 1 łyżka musztardy do smaku, sól, pieprz, cukier.

Zioła opłukać, starannie osuszyć w papierowym ręczniku, listki oskubać z łyżek, dodać jogurt i zblendować lub zmiksować, dodać sok z cytryny, śmietankę i śmietanę, doprawić do smaku solą. Schłodzone jajka pokroić w kostkę, wymieszać z musztardą, dodać do sosu i wymieszać, doprawić według uznania solą, pieprzem i cukrem. Odstawić w chłodne miejsce pod przykryciem. Ten sos pasuje do pieczywa, mięs pieczonych, smażonych i grillowanych.

Salata zielona z kukurydzą

1 główka sałaty masłowej, pół puszki kukurydzy, sól, pieprz, 2 ząbki czosnku, listki tymianku, pęczek szczypiorku, pęczek rzodkiewek, 3 łyżki oleju lub oliwy z oliwek, sok z połówki cytryny, sól, pieprz, cukier do smaku.

Salatę starannie opłukać, osuszyć, porwać na niewielkie kawałki i przełożyć do salaterki posmarowanej przekrojonym ząbkiem czosnku. Kukurydżę osączyć z zalewy i posypać salatą. Czosnek obrać, zmiażdżyć w prasce lub zetrzeć na tarce, wymieszać z olejem, sokiem z cytryny, doprawić solą, pieprzem, ewentualnie cukrem lub 1 łyżką miodu. Przygotowanym sosem polać salatę i posypać posiekany szczypiorkiem i tymiankiem. Udekorować rzodkiewkami.

Zdrowie

CHOROBY PASOŻYTNICZE

Zakażenie pierwotniakami przewodu pokarmowego:**a) Giardioza (*Giardia lamblia*)**

W Polsce dotyczy 5% populacji (często jest to bezobjawowe nosicielstwo). Do zakażenia dochodzi przez zanieczyszczoną pokarmy lub wodę. Patogenem jest wiciowiec Gardia (ma kształt gruszki), którym zarażamy się w postaci cysty. Cysta (rozpuszczalna w żołądku) > trofozoid przyczepia się do mikrokosmków enterocytów w dwunastnicy, mnożą się i po przekształceniu w cysty wydalane są ze stolcem. Objawy to poranne zmęczenie, wyczerpanie zdolności do wysiłku fizycznego i umysłowego, niedokrwistość. Może też być anoreksja, wzdęcia lub bóle brzucha. W pełnoobjawowej formie dominują papkowate stolce i stany gorączkowe. W diagnostyce dominuje badanie mikroskopowe kału lub treści dwunastniczej, oraz testy wykrywające w kale antygeny G. Zakażenie zanika po kilku tygodniach lub miesiącach. Nie zostawia trwałej odporności. Leczenie powinno być stosowane wyłącznie w postaciach pełnoobjawowych. Stosuje się wówczas Metronidazol 1,0/ 5 dni lub tinidazol (Fasigin) 600 mg/3dni lub 2 g jednorazowo.

b) Pelzakowica (*Entamoeba histolytica*)

Krwista biegunka, krwiopochodne ropnie w wątrobie, płucach, CSN. Cysta > trofozoid.

Cysty uwalniane w jelicie grubym przylegają do komórek nabłonkowych, enzymami proteolitycznymi niszczą komórki i wyzwalają reakcję zapalną. Zarażenie wygasa po 8 - 12 mies. Zmiany w jelicie grubym > pogrubienie błony śluzowej > kraterowate owrzodzenie > ziarniniak ściany jelita > może dojść do uszkodzenia ściany jelita.

Zakażenie robakami:**Nicienie:****Owsica (*enterobius vermicularis*)**

> rezerwuarem i źródłem zakażenia jest człowiek. Szerzy się wyłącznie od człowieka do człowieka poprzez brudne ręce lub przedmioty, w tym bieliznę oraz kurz domowy. W Polsce dotyczy to 13 % populacji. Połknięcie jaj pasożyta > w dwunastnicy uwalniają się larwy > w jelicie grubym osiągają dojrzałość płciową (samica 13 mm) > wędrują do odbytnicy, składają jaja i umierają (cykl 4 tyg.). Chorują wyłącznie dzieci, u osób dorosłych przebiega bezobjawowo. Najczęstszym objawem jest świąd okolicy odbytu i sromu nasilający się w nocy. W pełnym obrazie owsicy

dominują: bóle brzucha, bóle głowy, moczzenie nocne, biegunka, bezsenność, anoreksja. W rozpoznaniu białe owsiki można rozpoznać gołym okiem w kale i w okolicy odbytu. Jaj poszukuje się w wymazach z odbytu pobranych rano. W leczeniu jednorazowo pyrantel (Combantrin) jednorazowo 10 mg/kg m.c. Należy powtórzyć kurację po 2 tygodniach.

Glistnica ascariasis (*Ascaris lumbricoides*) - występuje głównie w Azji południowo-wschodniej i Afryce, w Polsce źródłem zakażenia są przede wszystkim piaskownice, gdzie bawi się dużo dzieci. Największy robak w organizmie człowieka (samica 20-35 cm, żyje od 10 mies. do 2 lat, po czym obumiera i jest wydalana ze stolcem). Do zarażenia dochodzi przez brudne ręce, zanieczyszczoną wodę lub pożywienie - przede wszystkim owoce i warzywa. Zakażenie to droga pokarmowa lub oddechowa. W jelicie z połkniętego jaja wyzwała się larwa wędrująca do wątroby > do płuc > w pęcherzykach płucnych dojrzewa w 10 dni > przemieszcza się do tchawicy > po połknięciu do jelita cienkiego, gdzie dojrzewa. Typowe objawy dla rozwiniętej glistnicy to nawracające bóle brzucha, nudności, wymioty, anoreksja, zaburzenia snu, alergizacja (pod postacią wysypki skórnej lub obrzęku powiek, lub nieżyt nosa, lub stany spastyczne oskrzeli). Jako powikłania tej pasożytozy zdarzają się: niedrożność jelit, stany zapalenia lub zatkania przewodów żółciowych, dróg żółciowych, wyrostka robaczkowego. Gdy jest duża ilość glist to występują zespoły objawowe:

- objawy płucne i związane z nadwrażliwością
- objawy jelitowe
- objawy wątrobowo-żółciowe i trzustkowe (w drogach żółciowych żyje 2 tyg., kamica lub ropień wątroby).

W rozpoznaniu zasadą jest stwierdzenie jaj glisty w kale. W leczeniu skutecznym jest pyrantel (Combantrin) w dawce 10 mg/kg m.c. Polecany w skojarzeniu z Decarisem 3 mg/kg m.c. jednorazowo. Ocenę skuteczności leczenia należy wykonać w 2 tygodnie po leczeniu.

Włośnica - włosień kręty (*Trichinella spiralis*) - zakażenie następuje w wyniku spożycia niedogotowanego mięsa zawierającego larwy. Rezerwuarem tego pasożyta są świnie, dziki, niedźwiedzie, morsy, konie. Połknięte larwy uwalniają się w jelicie cienkim i dojrzewają do postaci

Dr n. med. Jarosław Ragan

dorosłej przenikając przez błonę śluzową drogą naczyń limfatycznych i krwionośnych otorbijają się w mięśniach szkieletowych.

Włośnica charakteryzuje się występowaniem **fazy jelitowej**: bóle w nadbrzuszu, wymioty, biegunka. Po ok. 3 tygodniach zaczyna się **faza układu**: gorączka, bóle mięśni, obrzęk twarzy, bóle głowy, zapalenie spojówek, wysypka. Może wtedy dojść do śmiertelnych powikłań w postaci zapalenia i niewydolności mięśnia sercowego lub zapalenia mózgu i opon mózgowych. Rozpoznanie choroby występuje na podstawie testów serologicznych. W leczeniu lekiem z wyboru jest mebendazol (Vermox) 2 x 100 mg przez 3 dni.

Robaki płaskie:

Tasiemiec nieuzbrojony (*Taenia saginata*) osiąga 10 m długości. Zakażenie: jajo tasiemca > bydło (żywiciel pośredni) > rozwija się onkosfera, która wędruje do mięśni > po 10 - 12 tyg. powstają wągry 7 x 4 mm > po zjedzeniu mięsa zakaża się człowiek > osiedla się w jelicie > po 3 mies. osiąga dojrzałość płciową.

Tasiemiec uzbrojony (*Taenia solium*) - osiąga 2 - 3 m. Tutaj żywicielem pośrednim jest świnia.

Tasiemiec karłowaty (*Hypomenolepis Nana*) - osiąga - 0,5 do 6 cm - hypomenolepioza bez udziału żywiciela pośredniego.

Najistotniejszym dla człowieka jest tasiemiec nieuzbrojony. Do objawów zakażenia zalicza się: objawy dyspeptyczne, bóle i zawroty głowy, zaburzenia snu, osłabienie i dyskomfort, objawy alergiczne. Inwazja tasiemca bruzdogłowca szerokiego (zakażenie następuje od psów) powoduje niedokrwistość megaloblastyczną, gdyż zużywa on witaminę B12. W diagnostyce wykrywa się jaja tasiemca w kale. Lekiem z wyboru jest prazikwantel (Cesol) dawka jednorazowa 15 mg/kg m.c.

Bąblowica jednojamowa (*Echinococcus granulosus*). Występuje 9 odmian - w Polsce G1 - owca i G9 świńska. Pasożyt dojrzały 3 do 6 mm bytuje w jelicie psa, wilka, lisa (nosicielami mogą być wszyst-

kie zwierzęta) > człowiek zakaża się jaja-
mi pasożyta > uwalniana onkosfera wnika
przez błonę śluzową jelita do układu wrot-
nego > dociera do wątroby (70%) lub płu-
ca > w wątrobie powstaje postać larwal-
na i wytwarza torbiel bąblowca. Inne lo-
kalizacje torbieli to płuca, mózg, mięśnie,
nerki, kości. W leczeniu albendazol 10-15
mg/kg cc / dzień.

Przypominam te powyższe zakaże-
nia, gdyż w okresie wiosenno-letnim tra-
cimy czujność epidemiologiczną i częściej
mamy możliwość zakażenia się.

**Podkreślam pilnowanie konieczno-
ści mycia rąk u dzieci** po każdej zabawie,
zwłaszcza w lesie lub na łące, i po każdym,
nawet najkrótszym, kontakcie ze zwierzę-
tami domowymi.

DR N. MED. JAROSŁAW RAGAN

ŻYCZENIA

Z OKAZJI OBCHODZONEGO 12 MAJA
MIĘDZYNARODOWEGO DNIA PIEŁĘGNIARKI
I 8 MAJA DNIA POŁOŻNEJ

Życzenia zdrowia, pogody ducha w każdej chwili (dobrej czy złej),
spełnienia zamierzeń w życiu rodzinnym, jak też zawodowym.

Jednocześnie chciałbym podziękować za Waszą wrażliwość, pro-
fesjonalizm i nieustanne trwanie przy pacjencie, życząc jednocze-
śnie, aby Wasz codzienny wysiłek wkładany w pracę zawodową
był doceniany.

Składa

Dr n. med. Jarosław Ragan z całym zespołem lekarskim Oddziału
Chirurgii Ogólnej i Oddziału Urologii

Historia

JESZCZE O PAŁACU TYSZKIEWICZÓW W WERYNI

Opis domu rodzinnego.

Mój dom rodzinny został wybudowany
z początkiem XX wieku. Pierwotny dwór
parterowy z gankiem nadawał się do roz-
biórki z powodu zagrzybienia (w owych
czasach nie znano odpowiednich środków
zaradnych).

Stary dwór stał równolegle do drogi
prowadzącej z podwórza do szosy. Projekt
nowego domu wykonał inż. arch. Karol
Stryjeński, który długie lata - jako syn, czy
też wnuk powstańca - dokładnie tego nie
wiem - przebywał we Francji. Urzeczony
tamtęjszym budownictwem projekt wzoro-
wał na pałacach francuskich.

Dom postawiony na osi: wschód - za-
chód zapewniał duże nasłonecznienie, cze-
mu nie przeszkadzały pobliskie drzewa.
Poza dużymi dębami rosły blisko domu

2 srebrne świerki i krzew cisu, jednak
zmarły one podczas ostrej zimy 1928/29.

Blisko domu rósł także gruby i wysoki
wiąz; został ścięty w latach 30-tych ponie-
waż niebezpiecznie chylił się na dom. Oka-
zało się, że był całkiem wewnątrz spróchn-
niały. Wspominam o nim gdyż był tym ory-
ginalny, że jesienią liście żółkły, a nastę-
pnie przybierały barwę cynobru. Nigdzie
z podobnym okazem się nie spotkałam.

Z południowej strony rosła olbrzy-
mia, równo rozrośnięta i bardzo piękna,
o niespotykanej grubości, stara brzoza.
Była obrosnięta bluszczem i dzikim winem.
Z początkiem wieku XX przyjechał specjal-
nie z Krakowa biolog, aby zrobić pomiary
i fotografie - tego w swoim rodzaju unikat.

Blisko domu od strony wschodniej -
duża stara lipa. Na niej był przytwierdzo-
ny dzwonek (tzw. sygnaturka), która wzy-
wała na nabożeństwa majowe, czerwcowe
i październikowe. Odbýwały się one przy
oltarzyku w sieni. Kto mógł - to na nie
przychodził. Pacierze prowadziła moja śp.
Matka.

Park w stylu angielskim - duże trawni-
ki z kępami drzew i pojedynczymi okazami
dębów, jesionów i wiązów tworzyły ładne
perspektywy.

Duża ilość drzew, a także pobliskiej
wody, zapewniała doskonały byt rozmaite-
go gatunku śpiewającym ptakom.

Klementyna Królikiewiczowa
z Tyszkiewiczów
Kraków 7.IX. 1996 r.

Marian Piórek

Kilkanaście metrów przy wejściu do
nowego pałacu była studnia - wyznaczała
granice dla dzieci pracowników dworu, że
dalej nie można było iść do niego (z opo-
wiadań dworzan - o czym zapomniała do-
dać pani Klementyna).

Dwór (z domem dworskim), który
został rozebrany (o czym wspomina Pani
Klementyna) zbudowany został na przeło-
mie XVII i XVIII w. na placu wyżej poło-
żonym, po uregulowaniu stosunków wod-
nych na wschód od Białego Jeziora i rzeki
Sanny/Sonny. Po spaleniu dworu (dzisiaj
to miejsce nazywa się Pałacysko - na po-
łudniowy zachód od stadionu sportowego)
w 1657 r. przez wojska Siedmiogrodzian
(Tatarzy i Węgrzy), założono tutaj nowy
folwark i dwór, ale także Lubomirscy zbu-
dowali „Na Kanale” we wsi Kolbuszowa
(1657-1690) nową siedzibę nazwaną Zam-
kiem.

Stary dom dworski (parterowy z gan-
kiem) był połączony ze spichlerzem piw-
nicami, o których jest wzmianka w okre-
sie przygotowań powstania Zaliwskiego
(lata 30-te XIX w.). Tutaj przechowywano
broń do tego powstania przeciwko Rosja-

Opis domu rodzinnego.

Mój dom rodzinny został wybudowany
z początkiem XX wieku. Pierwotny dwór
parterowy z gankiem nadawał się do roz-
biórki z powodu zagrzybienia. (W owym
czasach nie znano odpowiednich środ-
ków zaradnych).

Stary dwór stał równolegle do drogi
prowadzącej z podwórza do szosy.
Projekt nowego domu wykonał inż. arch.
Karol Stryjeński, który długie lata -
jako syn, czy też wnuk powstańca - do-
kładnie tego nie wiem - przebywał we Fran-
cji. Urzeczony tamtejszym budownictwem
projekt wzorował na pałacach
francuskich.

Dom postawiony na osi: wschód - zachód
zapewniał duże nasłonecznienie, czemu
nie przeszkadzały pobliskie drzewa.

nom i Austriakom. Niektórzy dzisiaj opowiadają, że z obecnego pałacu prowadziły kanały do kolbuszowskiego Zamku, ale to jest nieprawda! Bagna i „Białe Jezioro” zapewne bardzo przeszkadzały. Tereny te, przez które płynęły od strony południowej - Sikornik (dzisiaj Białka) i Ozanna (obok poprzedniego dworu) zostały osuszone w wyniku zbudowania licznych stawów (ok. 24) i ich zarybienia. Gospodarka - rybołówstwo - w owym czasie była jednym z głównych zadań każdego niemal dworu i folwarku. Od nich rzeka Sanna odprowadzała nadmiary wody do rzeki Trześń (Przyrzywy) Łęgu i Wisły. We wsi Werynia dwór (Tarnowskich, Lubomirskich, Sanguszków, Lubomirskich, Jakubowskich - Reyów, Tyszkiewiczów, a po 1944 r. Skarbu Państwa) gospodarował na następujących folwarkach: dworski, „Folwark Średni” - [strona północno-wschodnia](#); „Pod Kłapówką” - [strona południowa](#) i „Pod Wojkowem” - [strona południowo-zachod-](#)

nia. Dawny obszar dworski został zalesiony „Zwierznik”. Nic dziwnego, że dawny Las Weryński na mapie najpierw Miega, a później na mapie geodezyjnej austriackiej z XIX w., został nazwany Lasem Kł-

powskim, a „Zwierznik” - Lasem Weryńskim. Tak to już bywa - dawne nazwy topograficzne znikają, a pokazują się nowe.

MARIAN PIÓREK

NOWAK JAN (1886-1984) - ŻOŁNIERZ „BŁĘKITNEJ ARMII” GEN. JÓZEFA HALLERA

Nowak Jan /1886 – 1984/ ur. w Lipnicy, pow. Kolbuszowa był synem Szczepana i Marii z d. Rusin. Ukończył Szkołę ludową w swojej miejscowości. Jego rodzice należeli do wyróżniających się rolników. W 1908 r. został zaprzysiężony jako żołnierz armii austriackiej i po okresie rekruckim przebywał w jednostce wojskowej na terenie dzisiejszych Czech i Austrii.

Tutaj zastał go wybuch pierwszej wojny światowej (1914-1918). Jako żołnierz austriacki uczestniczył w działaniach wojennych Austro - Węgier z aliantami, a szczególnie na terenie Włoch. W jednej z bitew nad rzeką Piawą (15 czerwiec - 19 czerwiec 1918 r.) i jej przegranej dostał się do niewoli włoskiej, gdzie w Neapolu przebywał ok. 4 miesiące. Już od 1917 r., za zezwoleniem prezydenta Fran-

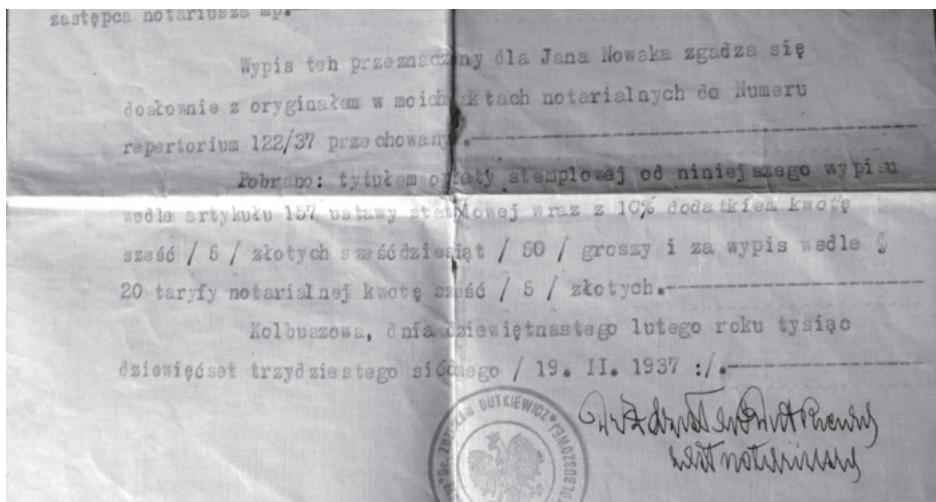
cji, na terenie tego państwa organizowana była „Błękitna Armia” gen. Józefa Hallera. Wśród jej szeregów znaleźli się także Polacy, którzy opuścili obozy jenieckie we Włoszech. Tak się stało również z byłym żołnierzem armii austriackiej *Janem Nowakiem* z Lipnicy.

Po zakończeniu działań wojennych w listopadzie 1918 r. – na przełomie 1918/1919 przyjechali z Francji pociągami

do niepodległej już Polski. Po włączeniu „hallerczyków” do armii polskiej uczestniczyli w wojnie polsko – sowieckiej w latach 1919 – 1921. Żołnierz – hallerczyk *Nowak Jan* brał udział w działaniach wojennych na terenie południowych Karpat – Wołynia i Bukowiny oraz Żytomierza. Potwierdza to wystawiona „książeczka wojskowa”.

Jan Nowak w latach (1908 – 1918) żołnierz armii austriackiej.

Dokument – akt notarialny dotyczący umowy sprzedaży - 19.II. 1937 r. Małżonkowie Jan i Maria z Materłów Straubowie, Katarzyna z Graebrów Straubowa – właściciele realności w Dzikowcu jako sprzedawcy a kupujący Jan i Katarzyna z Antoszków Nowakowie – właściciele realności w Lipnicy zamieszkałi zawierają umowę sprzedaży. Na podstawie kontraktu darowizny przedślubnej - 30 stycznia 1931 r.

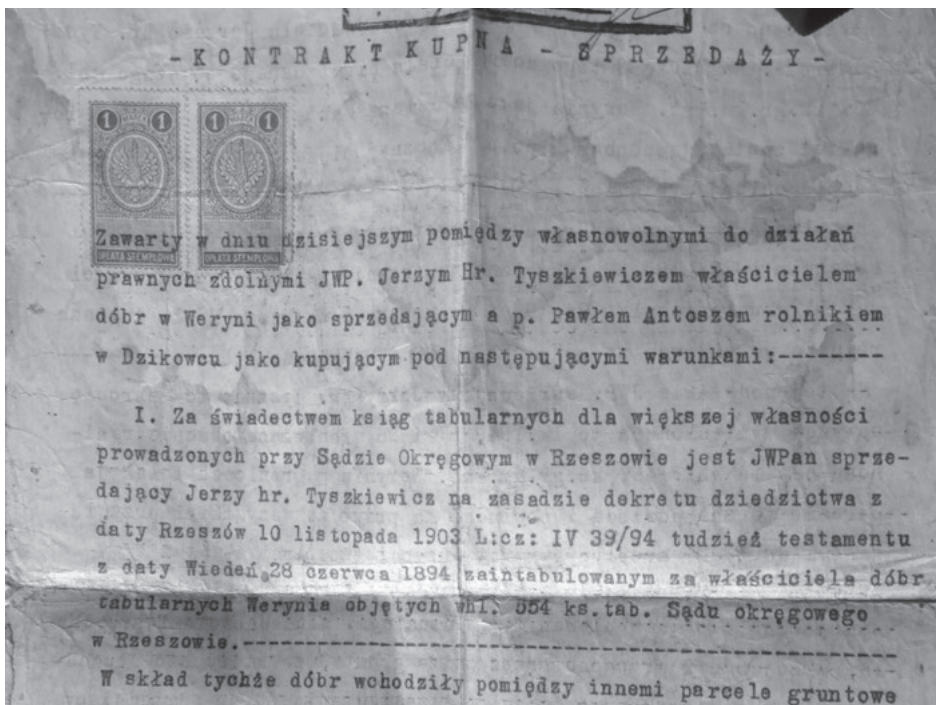
Od 1923 r., po uregulowaniu służby wojskowej, zamieszkał przy rodzicach w Lipnicy pomagając w prowadzeniu gospodarstwa rolnego.

Rodzina Nowaków przeniosła się z Lipnicy do Nowego Dzikowca w 1941 r. w wyniku rozpoczęcia akcji wysiedleńczej przez okupanta niemieckiego. Wcześniej, jak wskazuje w/w dokument, Tomasz Antosz zakupił od rodziny Straubów parcelę z zabudowaniami i wywianował córkę Katarzynę. Pewien okres czasu mieszkali tutaj nauczyciele pracujący w miejscowej Powszechnej Szkole Podstawowej.

Jak już wspomniałem Tomasz Antosz był jednym z wielu nabywców gruntów ornych J. hr. Tyszkiewicza po rozparcelowanym częściowo folwarku na Rejowcu w latach 30-tych XX w. Pod koniec XIX w., kiedy marszałkiem powiatu kolbuszowskiego był jeszcze Zdzisław hr. Tyszkiewicz, wyznaczył on nową drogę powiatową prowadzącą przez swoje grunty z Weryni do Głębokiego Potoku, a następnie do Dzikowca. Obok niej (po obu stronach do dziś) spadkobiercy T. Antosza użytkowali i nadal użytkują te nabyte grunty.

Ciekawostką jest wytyczenie dzisiaj nowej trasy drogi wojewódzkiej (obwodnicy) z Kolbuszowej Dolnej do Dzikowca, biegnącej graniczną (połną) drogą oddzielającą pola dworskie od pól mieszkańców Kolbuszowej Dolnej, Zarębek, Mechowca, Weryni i Dzikowca.

MARIAN PIÓREK

Akt notarialny - zawarty między Jerzym hr. Tyszkiewiczem właścicielem dóbr w Weryni (Rejowiec) [na zasadzie dekretu dziedzictwa z daty 10 listopada 1903 r. IV 39/94 tudzież testamentu z daty Wiedeń 28 czerwca 1894 r. zaindublowanym za właściciela dóbr tabularnych Werynia objętych whl. 554 ks. tab. Sądu Okręgowego w Rzeszowie] a kupującym Tomaszem Antoszem rolnikiem zam. w Dzikowcu w skład tychże dóbr wchodziły m. in. parcele gruntowe lk. 94 oznaczoną jako pastwisko i 96 jako rola o łącznym obszarze wedle arkusza posiadłości gruntowych z dnia 4 stycznia 1922 r. 3 h 76 arów 48 m kw. czyli 6 morgów 867 s. kw. Na podstawie podania z dnia 11 czerwca 1921 r., pełnomocnictwa z daty Kraków z 7 października 1920 r. notarialnie do LR.21.257 legalizowanego i uchwały Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 15 czerwca 1921 r. L: 675 zostały całe parcele powyższe a to lk. 94,95 i 96 wydzielone z dóbr tabularnych Werynia objętych whl. 554 ksiąg tabularnych Sądu Okręgowego w Rzeszowie i przeniesione do ksiąg gruntowych dla gminy katastralnej Werynia /.../

Panu

Dariuszowi Tabiszowi

Sołtysowi Świerczowa

Wyrazy szczerego żalu i współczucia
z powodu śmierci

MAMY

składają

Dyrektor i Pracownicy Miejskiej i Powiatowej
Biblioteki Publicznej w Kolbuszowej

Panu

Adamowi Materni

Prezesowi Zarządu Zakładu Gospodarki Komunalnej
i Mieszkaniowej Sp. z o.o.

Wyrazy szczerego żalu i współczucia
z powodu śmierci

BRATA

składają

Burmistrz Kolbuszowej
i Pracownicy Urzędu Miejskiego

Panu

Dariuszowi Tabiszowi

Sołtysowi Świerczowa

Wyrazy szczerego żalu i współczucia
z powodu śmierci

MAMY

składają

Burmistrz Kolbuszowej
i Pracownicy Urzędu Miejskiego

Pani

Urszuli Szepieniec

Nauczycielowi Szkoły Podstawowej Nr 1 w Kolbuszowej

Wyrazy szczerego żalu i współczucia
z powodu śmierci

MAMY

składają

Burmistrz Kolbuszowej
i Pracownicy Urzędu Miejskiego

Religia

MARYJA PRZEWODNICZKĄ PO WIERZE

Przeżywamy Maryjny miesiąc maj. W naszych parafiach odśpiewujemy Litanię do Matki Bożej Loretańskiej, która brzmi jak hymn pochwalny, dziękujący Bogu za dar matki - Maryi. Trafnie określił rolę Maryi jeden ze świętych, Ludwik Maria Grignion de Montfort: „Przez Maryję rozpoczęło się zbawienie świata i przez Maryję musi się ono dopełnić. (...) Ponieważ Maryja jest jutrzeńką wyprzedzającą i odsłaniającą słońce sprawiedliwości, którym jest Jezus Chrystus, potrzeba, aby dostrzeżono Ją i znano, by móc dostrzec i poznać Jezusa. Ponieważ Maryja jest drogą, którą Jezus Chrystus po raz pierwszy do nas przyszedł, będzie Ona nią i wtedy, gdy przyjdzie On po raz wtóry, choć w odmienny sposób. Ponieważ Maryja jest środkiem niezawodnym, drogą prostą i niepokalaną, wiodącą do Jezusa Chrystusa i do zupełnego posiadania Go, przeto dusze mające szczególniejszą zabłąsnać świętością, muszą znaleźć Jezusa przez Maryję. Kto znajdzie Maryję, ten znajdzie żywot (Prz 8,35), czyli Jezusa Chrystusa, który jest Drogą, Prawdą i Życiem (J 14,6).” Te słowa ukazują nam wielką rolę jaką Maryja odegrała w Dziele Zbawienia swego Syna.

Już na wstępie tych naszych rozważań chcemy dostrzec, że jej wiara była ciągle poddawana próbom, a więc borykała się z sytuacjami, które ją zaskakiwały, których czasem nie rozumiała, a które zawsze przyjmowała jako udział w posłannictwie swego Syna. Dlatego możemy mówić dzisiaj o Niej jako o „Matce Wierzących”, którą św. Elżbieta nazwie Błogosławioną, która uwierzyła, że spełnią się słowa powiedziane jej przez Pana. Bóg Ją wybrał, powołał, ale do niczego nie zmuszał. Pozostała wierna raz powiedzianemu słowu Fijat - „Tak niech mi się stanie według słowa twego”. Ponawiała to słowo w każdej sytuacji:

- Kiedy musiała uciekać do Egiptu, chcąc ochronić dziecko przed nienawiścią Heroda.

- Po powrocie do Nazaretu, w całym swoim codziennym życiu, w dbaniu o porządek, o przygotowanie posiłków, zajmowanie się dzieckiem z takim zaufaniem danym jej przez Boga.

- Chowa w swoim sercu wszystko co się wokół Jezusa dzieje, rozważa te wydarzenia wnikając w ich duchową treść.

- Ośmiela się dwunastoletniego syna zapytać o motywy Jego pozostania w Jerozolimie i wprost powiedzieć, że Matce i „ojcu” Józefowi sprawił wielki ból.

- Nie mniej bolesnym musiało być dla Niej odejście z domu Syna, dla publicznego podjęcia zbawczej misji. Zrozumiała że musi usunąć się w cień.

- To przekonanie jeszcze bardziej umocniły w niej słowa jakie Syn wyrzekł w Kanie Galilejskiej - „Czyż to moja czy twoja sprawa niewiasto? Czyż jeszcze nie nadeszła godzina moja?”, jakby usłyszała w tych słowach prawdę, którą dawno żyła, że wola Boga Ojca Niebieskiego jest najważniejsza, jej nam szukać trzeba.

- Apogeum jej wiary stała się Golgota (miejsce straceń, miejsce śmierci jej syna,

śmierci na pierwszy rzut oka po ludzku patrząc niepotrzebnej, bez sensu). Wydarzenia Golgoty stały się ukoronowaniem jej wiary. Ból jej maczyjnego serca pod krzyżem połączył się z Łaską Bożej Miłości, którą na co dzień żyła i zaowocował dopełnieniem się jej macierzyństwa. Była Bożą rodzicielką, a stała się dodatkowo Matką nowego ludu odkupionego przez jej Syna, stała się Matką Kościoła.

Patrząc na jej życie możemy powiedzieć że przyjmowała ulegle wszystko do czego wzywał ją Bóg, ale jej uległość nigdy nie była biernością, łatwiejszym wyborem, ani nie oznaczała rezygnacji z wolności. Ona wierzyła niezłomnie, że wymagania Boże mają swe źródło w Jego miłości do człowieka.

Przyjrzelśmy się wierze Maryi, czas byśmy popatrzyli na siebie i na swoje życie. Katechizm Kościoła Katolickiego podaje nam definicje wiary: „Wiara jest cnotą teologalną (Czyli wszczepia nas w Boga), dzięki której wierzymy w Boga i w to wszystko, co On nam powiedział i objawił, a co Kościół Święty podaje nam do wierzenia, ponieważ Bóg jest samą prawdą. Przez wiarę „człowiek z wolnej woli cały powierza się Bogu” (Sobór Watykański II, konst. Dei verbum, 5). Dlatego wierzący stara się poznać i czynić wolę Bożą. „Sprawiedliwy z wiary żyć będzie” (Rz 1, 17). Żywa wiara „działa przez miłość” (Ga 5, 6). (KKK 1814). Prostymi słowami mogli byśmy powiedzieć, że wiara jest uczestnictwem w życiu Boga, jest więc przyłgnięciem do Jezusa, jako jedyne Pana i jedynej miłości. Każdy Sobór Powszechny dbał by owe Credo Kościoła - czyli wyznanie wiary obejmowało całą prawdę objawioną i było nieskażone błędami. Tak często odmawiając różne modlitwy rozpoczynają je od:

Ks. Lucjan Szumierz

„Wierzę w Boga, Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi,

Wierzę i w Jezusa Chrystusa, Syna Jego jedyne, Pana naszego, który się poczył z Ducha Świętego, narodził się z Maryi Panny, umęczon pod Ponckim Pilatem, ukrzyżowan, umarł i pogrzebion. Zstąpił do piekieł, trzeciego dnia zmartwychwstał. Wstąpił na niebiosa, siedzi po prawicy Boga Ojca wszechmogącego. Stamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych.

Wierzę w Ducha Świętego,
Wierzę święty Kościół powszechny,
Wierzę świętych obcowanie,
Wierzę grzechów odpuszczenie,
Wierzę ciała zmartwychwstanie,
Wierzę żywot wieczny.
Amen.

Czy mamy świadomość, że odrzucając którekolwiek z tych wierzeń wchodzimy na drogę niewiary?

Czasem daje się słyszeć „jestem wierzący, ale nie praktykujący”. Zawsze pytam wtedy to w kogo wierzysz, jeśli w Jezusa to dlaczego nie słuchasz jego słów przecież to On mówi „Bierzcie i jedzcie”, to On mówi „Komu grzechy odpuscicie są mu odpuszczone, a komu zatrzymacie będą mu zatrzymane”. Jeśli Jezusa nie słuchasz to kogo? W kogo wierzysz? A ile razy widzimy osoby praktykujące, ale niewierzące - „przychodzi starszy człowiek dać na Mszę, znany jest proboszczowi z tego, że ze wszystkimi się kłóci, z sąsiadami się procesuje i proboszcz pyta - co znaczą - wyrażają słowa „w pewnej intencji” - czy aby na pewno jest to dobra intencja, a ten odpowiada „dla mnie tak, ale dla sąsiadów nie” - chciał zamówić Mszę św., aby sprowadzić na kogoś nieszczęście. Czy o takim człowieku możemy powiedzieć, że jest wierzący? Inna

sytuacja „Teściowa uważa, że synowa zabrała jej syna i tak robi jej na złość, że rujnuje tej młodej kobiecie zdrowie psychiczne - czy odmówione różańce przez teściową, w pierwszym rzędzie przed ołtarzem, będą na tyle świadectwem jej wiary, że Pan Bóg przymknie oko na jej złośliwość, czy nienawiść, czy zazdrość, czy chciwość?

Mogą się czasem młodzi skrzyknąć przeciwko starszym, czy taka bezsensowna walka, podtrzymywanie urazów do najbliższych jest wyrazem naszej wiary?

Czasem zdarza się, że ktoś mówi „Chrystus tak, ale kościół nie!” - czy nie jest to postawa niewiary, bo przecież kto założył kościół, czy nie Chrystus? Czy to nie Chrystus uposażył Kościół w narzędzia zbawienia, a więc w sakramenty święte. Czy to nie z woli Chrystusa Kościół ma być dla nas znakiem i pieczęcią jedności z Bogiem prawdziwym. Nie można prawdziwie wierzyć w Chrystusa

jeśli odrzuci się Kościół, niektóre sakramenty święte: spowiedź, sakrament chorych, eucharystię, sakrament małżeństwa. Ktoś może z różnych przyczyn nie móc przyjąć któregoś z sakramentów, ale nie wolno mu ich odrzucić, nie wolno mu zaprzeczać zaprzeczyć sensowności ich istnienia. Możemy więc mówić o grzechach niewiary:

APOSTAZJA - jest to całkowite porzucenie wiary, wyrzeknięcie się jej, odwrócenie się od kościoła.

HEREZJA - uporczywe, po przyjęciu chrztu, zaprzeczanie jakiegś prawdziwie, w którą należy wierzyć, albo uporczywe powątpiewanie o niej. Herezja może być zewnętrzna, kiedy chrześcijanin wypowiada swe błędne poglądy, albo wewnętrzna, gdy katolik zaprzecza świadomie prawdę wiary w myślach - nie chodzi tu o różne pokusy, czyli krótkie przebiegi takich myśli.

ATEIZM - polega na negacji istnienia

Boga i wszystkiego co duchowe, niematerialne jak miłość, szlachetność, dobroć, przyjaźń. Stopień odpowiedzialności za tę postawę jest różny, szczególnie jeśli ktoś wychował się w takim środowisku. Należy także uświadomić sobie, że każdy grzech, na który decyduję się dobrowolnie, a więc każdy grzech śmiertelny, zabija we mnie życie Boże, a więc niszczy nadprzyrodzoną cnotę wiary, nadziei i miłości.

Patrzmy na Maryję jako na naszą przewodniczkę po ścieżkach wiary, uczmy się od Niej wypełniać Bożą wolę, uczmy się współpracy z Bożą łaską i pamiętajmy, że wiara bez przejrzystej postawy w życiu, w zakładzie pracy, w domu, jest martwa. Potrzeba tych dobrych uczynków, naszych starań, dobrych pragnień, aby wiara w nas żyła i rozwijała się.

Ogród

PNĄCZA W OGRODZIE

Pnącza to zdecydowanie jedna z najciekawszych grup roślin. Są wyjątkowo atrakcyjne, a ponadto pozwalają na stworzenie niezwyklej aranżacji w każdym ogrodzie. Dodają uroku starym murom, zasłaniają barierki, rozpięte na pergole tworzą urocze altanki.

Pnącza wieloletnie to zdecydowanie najbardziej popularne gatunki z tej grupy roślin. Tworzą potężne, bardzo długie pędy, które przez kilka lat są w stanie zająć naprawdę bardzo dużą powierzchnię. Z biegiem czasu pnącza wieloletnie zacinają drewnicę, przybywa także masy zielonej. Z tego względu należy puścić je na pergole o wzmocnionej konstrukcji.

Można użyć także kratki na pnącza, która będzie zamontowana na ścianie. Dzięki temu roślina będzie się szybciej wspinać, a jednocześnie będzie miała bardzo silne podparcie.

Byliny pnące można podzielić na dwie grupy – pnącza wieloletnie ozdobne z liści, jak na przykład bluszcz, lub pnącza kwitnące, które uprawia się dla

ich pięknych kwiatów. Zarówno w jednej, jak i drugiej grupie znajdują się rośliny zimozielone, czyli takie, które nie gubią liści na zimę. Z tego względu są bardzo atrakcyjne również zimą.

Pnącza wieloletnie to zarówno mniej, jak i bardziej wymagające gatunki. Część z nich bardzo dobrze czuje się w standardowej glebie ogrodowej i, jak na przykład bluszcz, nie wymaga szczególnej pielęgnacji. Jednak niektóre gatunki, zwłaszcza kwitnące pnącza pochodzące z egzotycznych miejsc, mogą być bardziej wymagające. Jednocześnie są także najbardziej atrakcyjne i najciekawiej wybarwione.

Byliny pnące powinny być sadzone w słońcu, chociaż kilka z nich równie dobrze nadaje się do cienia. Najbardziej znane pnącza zimozielone to bluszcze różnego rodzaju. Z nich wszystkich na pierwszy plan wysuwa się bluszcz pospolity. Jego pędy mogą mieć nawet 25 metrów długości, od nich odchodzą gdzieś kolejne, więc roślina błyskawicznie zajmuje całą przestrzeń. Bluszcz nadaje się zarówno na pergole, jak i na barierkę. Gatunek jest bardzo odporny na zimno, chociaż w odsłoniętym, przewiewnym miejscu może czasowo przemarzać. Bluszcz nie zrzuca liści na zimę. Przez cały rok jest ozdobiony ciemnozielonymi, dłoniastymi listkami, które mogą przypo-

minąć kształtem liście klonu w miniaturze. Młode są bardzo jasne, wręcz seledynowe, starsze ciemniej i pokrywają się wyrazistym, charakterystycznym rysunkiem, który dodaje im uroku. Bluszcz doczekał się stworzenia bardzo licznych odmian, także płożących, idealnie nadających się na rośliny płożące.

Przepiękne liście mają nie tylko pnącza zimozielone. Winobluszcz trójklapowy, czyli tak zwane dzikie wino, także zachwyca swoimi wyjątkowymi liśćmi, które jednak traci późną jesienią. Lecz przez całą wiosnę i lato wspaniale się prezentuje na podporach, żywopłotach i kratkach. To ogrodowe cudo osiąga około 12 metrów wysokości i wspaniale prezentuje się na ścianach, po którym może pisać się bez zastosowania kratki na pnącza. Winobluszcz trójklapowy ma ciekawe liście, kształtem przypominające nieco bluszcz. Jest mrozoodporny i mało wymagający. Jego sadzonki można sadzić do cienia, jednak w słońcu najpiękniej przebarwiają się jesienią jego liście.

Pnącza wieloletnie to także pnącza kwitnące. Część z nich to pnącza zimozielone, jak na przykład wiciokrzew Henry'ego. Ta ciekawa roślina bardzo szybko się rozwija, osiągając jedynie około 4 metrów wysokości. Nadaje się do cie-

nia, w dużym słońcu nie zawiązuje tak licznych kwiatów, które stanowią o atrakcyjności rośliny.

Wiciokrzewy to pnącza zimozielone. Po przekwitnięciu pozostają na nich wspaniałe liście, dlatego są atrakcyjne przez cały rok.

Milin amerykański również świetnie czuje się w naszych warunkach. Zdobę zwłaszcza latem, kiedy na jego długich, czepiających się pergoli lub podpory do pnączy pędach pojawiają się intensywnie wybarwione, czerwone lub pomarańczowe kwiaty o trąbkowym kształcie. Milin amerykański wyróżnia się także pierzastymi liśćmi, które ładnie się przebarwiają jesienią. Nadaje się do ogrodu o każdym rodzaju gleby i raczej nie przemarza.

Dla bardziej zaangażowanych ogrodników nadają się pnącza bardziej egzotycznego pochodzenia. Jednym z nich jest glicynia, czyli wisteria. Te rośliny pnące wyglądają jak z bajki, zwłaszcza w czasie kwitnienia, kiedy to z uczepionych pergoli lub kratki pędów spływają grona drobnych, fioletowych i oszałamiająco pachnących kwiatów. Glicynie to zdecydowanie najbardziej oryginalne kwiaty pnące.

Niektóre pospolite, wzniesione gatunki roślin, to także byliny pnące. Są to zdecydowanie najczęściej pnącza kwit-

nące, które oczarowują swoimi kwiatami. Najbardziej popularne są w tej kategorii róże pnące. Odmiany pnące są równie barwne jak te o podstawowym pokroju. Róża dzika pnie się po pergolach i jest bardzo mało wymagająca. Te pnącza pokrywają się przepyszными, wyjątkowymi kwiatami. Najczęściej mają słodki, uroczy zapach i długo kwitną. Nic dziwnego, że to najpopularniejsze pnącza ozdobne.

Kolejne kwiaty pnące, które w podstawowym gatunku są krzewinką, to hortensje. Hortensja pnąca to mniej popularna roślina, ale warto zainwestować w te byliny pnące, ponieważ są bardzo atrakcyjne. Hortensja pnąca wyróżnia się wyjątkowymi kwiatami, które jednak nie mają zbyt wiele wspólnego z podstawowym gatunkiem. W zasadzie łączy je jedynie to, że składają się z bardzo licznych i gęsto ułożonych kwiatuszków, które tworzą ozdobne bukiety. Te rośliny pnące najczęściej wytwarzają białe kwiaty, które utrzymują się przez czerwiec i lipiec. Ponieważ pędy hortensji są długie, powinna mieć zapewnione stabilne podpory do pnączy, na przykład wzmocnione żelazem kratki.

DOROTA I ROBERT MARKUSIEWICZ
SZKÓŁKA DRZEW I KRZEWÓW
KOLBUSZOWA, UL. ZIELONA 27

Sport

NIEPEŁNOSPRAWNY MARATOŃCZYK W KOLBUSZOWEJ

Pan Józef Szczepkowski wyruszył z Brzozy Bydgoskiej do Ustrzyk Dolnych. Zamierza przebiec 620 km pomagając sobie kulami inwalidzkimi.

Na trasie biegu niepełnosprawnego maratończyka znalazła się również Kolbuszowa. 8 maja, w Urzędzie Miejskim, spotkał się z Burmistrzem Kolbuszowej Janem Zubą. Po wizycie w UM, kierow-

nik rehabilitacji szpitala powiatowego Łukasz Stagraczyński wykonał Panu Józefowi specjalistyczny masaż. Następnie nasz Gość odwiedził Warsztaty Terapii Zajęciowej, gdzie spotkał się z kierownikiem

Danielem Jakubowskim. Pomoc otrzymał również od Prezesa Fundacji na Rzecz Kultury Fizycznej i Sportu Grzegorza Romaniuka.

Pan Józef w wieku 2 lat stracił nogę w wypadku. Nie poddał się swojej niepełnosprawności. Próbował wielu dyscyplin sportowych, ale ostatecznie wybrał bieganie długodystansowe.

Jego największe osiągnięcia to dwukrotnie ukończony bieg w Supermaratonie Kalisia, a także udział w maratonach: w Nowym Jorku, Los Angeles, Detroit, Chicago, Hamburgu, Frankfurt, Sztokholmie, Warszawie.

Celem biegu, poza uczczeniem setnej rocznicy Odzyskania Niepodległości, jest zbiórka pieniędzy na protezę sportową.

Pana Józefa ubezpiecza Krzysztof Kozłowski, który jedzie kamperem i wspomaga podczas biegu.

<https://jozefszczepkowski.webnode.com/>

A.SELWA

Gratulujemy pasji i determinacji

WIOSENNE ZMAGANIA W ... LASOWIACKIM STYLU

W niedzielę, 22 kwietnia br., na terenie kolbuszowskiego Stadionu odbyły się zawody Nordic Walking pod hasłem „Wiosenne zmagania w lasowiackim stylu” dla dorosłych. Organizatorem był Kolbuszowski Klub Nordic Walking, a współorganizatorem gospodarz obiektu, czyli Fundacja na rzecz Kultury Fizycznej i Sportu.

Na kolbuszowskim stadionie zgromadziło się około 150 zawodników, reprezentujących Kluby Sportowe m.in. z Lublina, Świdnika, Lubaczowa, Muniny, Rzeszowa, Krosna, Tarnobrzega, Leżajska, Nowej Dęby i wielu innych. Od wczesnych godzin rannych na terenie Stadionu zaroilo się od kolorowych koszulek klubowych. Na twarzach zgromadzonych gości uśmiech i zadowolenie, a dodatkowym dopingiem była piękna słoneczna pogoda. Nordicowcy to jedna wielka „rodzina” – zawody to czas spotkań znajomych, nawiązywania nowych kontaktów, zawierania przyjaźni, wymiana doświadczeń, a także zdrowej rywalizacji na trasie.

Nietypowa formuła zawodów – łączenie sportowej rywalizacji z elementami ludowymi, stanowiła dodatkową atrakcję zawodów. Regulamin i informacja na plakatach zachęcała zawodników do wprowadzenia w swoim ubiorze sportowym dodatków lasowiackich. Specjalna Komisja w składzie: Monika Tyburecy, Urszula Rzeszut-Baran, Marian Piórek i Dariusz Sobolewski oceniała ten element zawodów.

Zawody rozpoczął przemarsz grupy Folklorystycznej Seniorów „Ziemia Podkarpaska” w strojach ludowych do melodii „Lasowiaczka”. Po przemarszu odśpiewano hymn Klubu, którego autorami są klubowicze. Następnie otwarcia zawodów dokonał Burmistrz Jan Zuba, Radna Sejmiku Województwa Podkarpackiego Ewa Draus, Prezes Fundacji na rzecz Kultury Fizycznej i Sportu Grzegorz Romaniuk oraz Prezes KKNW Krystyna Styga, a prowadzącym był pan Marek Grzesik – zawodowy sprawozdawca. Po uroczystym otwarciu i przywitaniu wszystkich nastąpiła rozgrzewka – prowadziła ją klubowiczka Aleksandra Trętowicz.

Trasa zawodów rozpoczynała się na bieżni, następnie zawodnicy przechodzili na ścieżki leśne, aby potem maszerować

ulicą Piaskową, Słoneczną i wrócić na leśne ścieżki Stadionu, i na linię mety.

Po przygotowaniu organizmu do wysiłku, ogrzani słońcem, na linii startu stanęli zawodnicy mający do pokonania 10 km. Największa grupa zawodników wystartowała na dystansie 5 km. Nad prawidłowym przebiegiem zawodów czuwali sędziowie stojący na trasie oraz jeden sędzia mobilny - jeżdżący na rowerze. Każdy zawodnik posiadał numer startowy oraz chip zamocowany na sznurówce przy butach, tak, aby czas pokonywania dystansu był dokładnie zmierzony. Na zwycięzców w kolejnych dystansach i kategoriach wiekowych czekały statuetki w postaci lasowiackiej „baby”. Ci, którzy pokonali swój dystans i przekroczyli linię mety zostali nagrodzeni pięknymi medalami.

Po tak intensywnym wysiłku na zawodników czekał przygotowany przepyszny żurek i bigos oraz ciepła herbatka jako posiłek regeneracyjny. Dodatkowo specjalnym były owoce – jabłka i banany.

Najwięcej emocji, jak to zwykle bywa, niesie oczekiwanie na ostateczne wyniki. Aby umilić czas oczekiwania zawodnicy mogli posłuchać ludowej muzyki i przyśpiewek w wykonaniu grupy Folklorystycznej oraz przyjrzeć się tańcom ludowym w ich wykonaniu. Można było także zakosztować lasowiackich przysmaków: kapusty ziemniaczanej, pierogów o różnych smakach, broziaków i ciast własnoręcznie pieczonych przez Panie z Koła Gospodyń Wielkich w Kolbuszowej Górnej. Nie zabrakło swojskiego chleba ze smalcem zagryzanego kiszonym ogórkiem. Zrelaksować się przed wręczeniem statuetek można było także przy zumbie, poprowadzonej przez Aleksandrę Trętowicz.

..... i nadszedł ten wyczekiwany moment ogłoszenia wyników. Jako pierwsi zostali nagrodzeni zawodnicy dystansu 10 km, a następnie 5 km. Długo by wy-

mieniać wszystkich z imienia i nazwiska, dlatego tym, którzy stanęli na podium Serdecznie Gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów. Pełne wyniki można znaleźć na stronie <http://timekeeper.pl/wyniki/> oraz na stronie Klubu www.nw.kolbuszowa.pl, gdzie znajduje się również bogata galeria zdjęć z przebiegu zawodów. Zdjęcia dostępne są również na FB Klubu.

Po ogłoszeniu wyników nadszedł czas na losowanie nagród pozyskanych od sponsorów. A byli nimi: Burmistrz Kolbuszowej, Nadleśnictwo Kolbuszowa, Firma Alka i SPORTPRINT.PL Mirosław Brzęczka z Jadach, Partner PLUS – Paulina Szalony-Salach i Wojciech Fryc, Stowarzyszenie Siedlisko. Fundatorem nagród za dodatki ludowe do stroju sportowego był Poseł Zbigniew Chmielowiec. Starosta Kolbuszowski ufundował piękne drewniane medale, które otrzymali wszyscy zawodnicy, którzy ukończyli zawody. Każdy pakiet dla startującego zawodnika zawierał ekologiczną piękną torbę, opaskę wielofunkcyjną, wodę, baton, materiały reklamowe miasta Kolbuszowa i nadleśnictwa. Niespodzianką był wręczany każdemu słoik ogórków Firmy Orzech. Uśmiechom, komentarzom i radości „do ogórka” było sporo.

I na koniec wyrazy wdzięczności - pamiątkowe dyplomy i ręcznie wykonane aniołki - skierowane do wszystkich obecnych i tych, którzy przyczynili się do zorganizowania i uatrakcyjnienia zawodów. Tym miłym akcentem zakończyliśmy zawody i mamy nadzieję, że Klub Nordic Walking stanął na wysokości zadania i każdy zawodnik z uśmiechem wrócił do domu :)

Słowa podziękowania kierujemy do wszystkich, którzy przyczynili się do zorganizowania i sprawnego przebiegu tej imprezy - naszym Partnerom, Sponsorom oraz Patronom Honorowym i Medialnym za wsparcie, Wolontariuszom za utrzymanie porządku i pracę na punktach odczytowych, Sędziom za czuwanie na trasie, wolontariuszom z Klubu Motorowego za opiekę medyczną. Słowa podziękowania kierujemy również do pracowników Straży Miejskiej, którzy niezawodnie dbali o bezpieczeństwo na trasie w najbardziej newralgicznych punktach trasy. Dziękujemy wszystkim tym, których nie wymieniliśmy, a w jakikolwiek sposób włączyli się w organizację i sprawną przebieg imprezy.

DZIĘKUJEMY

Zmagania w... lasowiackim stylu

SPORTOWY WEEKEND

W pierwszy weekend czerwca zaplanowano dwie imprezy sportowe. Przed nami Puchar Polski Nordic Walking oraz Footballowa Kolbuszowa.

PUCHAR POLSKI NORDIC WALKING

W sobotę, 2 czerwca, na stadionie, zawodnicy zmierzą się na dystansach 5 km, 10 km i półmaratonu w ramach Pucharu Polski Nordic Walking. Wydarzeniu będą towarzyszyły liczne atrakcje. W ramach imprezy powstanie miasteczko aktywnego stylu życia oraz punkt zabaw dla dzieci. Odbędzie się również pokaz profesjonalnej techniki Nordic Walking, a uczestnicy będą mogli wziąć udział w kursie prawidłowego „chodzenia z kijkami”. Gośćmi specjalnymi będą znani aktorzy – Tamara Arciuch i Bartek Kasprzykowski.

Zapisy na stronie: <http://pucharpolskinw.pl/pucharpolskinw/>.

Przypominamy, że mieszkańcy gminy Kolbuszowa mogą wziąć udział bezpłatnie w zawodach - pod warunkiem, że zapiszą się za pośrednictwem strony internetowej.

FOOTBALLOWA KOLBUSZOWA

Piłkarskie pojedynki, olimpiada

przedszkolaków, koncerty muzyczne - w niedzielę, 3 czerwca, odbędzie się Footballowa Kolbuszowa. Dwudniowy piknik sportowo-rekreacyjny zorganizowany zostanie 2 czerwca, na stadionie w Kolbuszowej Dolnej i 3 czerwca na stadionie w Kolbuszowej.

W sobotę, rozegrane zostaną eliminacje turnieju piłki nożnej chłopców i dziewcząt

w wieku od 7 do 19 lat. Finał turnieju będzie w niedzielę.

Tego dnia zaplanowano również mecz piłkarski z udziałem głównego organizatora Mateusza Cetnarskiego oraz koncerty muzyczne. Wystąpią VAVAMUFFIN oraz QUEBONAFIDE.

BIEG PAMIĘCI JANKA BYTNARA

Ponad 200 osób wzięło udział w Biegu Pamięci Janka Bytnara. Imprezę zorganizowano 6 maja przy Liceum Ogólnokształcącym. Zawodnicy na sportowo uczcili pamięć urodzonego w Kolbuszowej bohatera.

Trasa biegu i Nordic Walking przebiegała ulicami miasta, od LO przy ul. Jana Pawła II, dalej ul. Wojska Polskiego, Partyzantów i Szopena. Łącznie uczestnicy mieli do pokonania 6 km. Zawodników dopingowali licznie zebrani mieszkańcy oraz poseł Zbigniew Chmielowiec, Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego Bogdan Romaniuk, burmistrz Jan Zuba, zastępca burmistrza Marek Gil, starosta Józef Kardys oraz dyrektor LO Dariusz Fus.

Imprezę poprowadził kierownik Warsztatów Terapii Zajęciowych Daniel Jakubowski oraz prezes Fundacji na Rzecz Kultury Fizycznej i Sportu Grzegorz Romaniuk.

Zwycięzcom wręczono puchary i upominki. Każdy z uczestników otrzymał pamiątkowy medal i koszulkę okolicznościową. Dla najmłodszych przeprowadzono biegi krótkodystansowe.

Zawody sportowe zostały połączone z licznymi atrakcjami. Przygotowano strefę animacji dla dzieci, gry i zabawy, zajęcia na ścianie wspinaczkowej oraz kiermasz prac uczestników WTZ.

Uczestnicy Biegu Pamięci Janka Bytnara

AKADEMIA
WIOSNY I LETNIEJ CIEPŁY
PRESTIGE

III Sportowy Piknik Rodzinny Półmaraton „BIEGAM I WSPIERAM”

CENTRUM NATURA 2000 CARITAS
BUDY GŁOGOWSKIE

24.06.2018r.

15

START PIKNIKU
KAĆIK MALUSZKA

16

ZAWODY DLA DZIECI I OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
BIEGI DLA MALUSZKÓW 100, 400, 800 m

17

START ZAWODÓW
PÓLMARATON 21,1 KM NORDIC WALKING 5 KM

**ZAPISY
NA BIEG**

19

**DEKORACJA
ZWYCIĘZCÓW**

<http://timekeeper.pl>
tel. 17 2275 878
<https://pl.pl.facebook.com/742842424>

W PROGRAMIE

Sciana Wspinaczkowa
Występ Zespołu Hanka. Fenomen Mini
Dmouchance
Pokaz Brazylijskiego Jujutsu
Pokaz Mszerek
Kiermasz prac Osób Niepełnosprawnych
Zespół Pieśni i Tańca "Lajkonik"

Do Państwa dyspozycji:

DOLNA KONDYGNACJA: Neopunkt - AGD, RTV, Skutery, Komputery, Cyfrowy Polsat, „Kora” – Pościel, Ręczniki, Usługi Foto.

Krawiectwo – Szycie na miarę, przeróbki, dodatki krawieckie.

PARTER: Art. Spożywcze, Stoisko monopolowe, Chemia Gospodarcza, Kantor Wymiany Walut, Bankomat, Apteka, Kawa z ekspresu, Hot –Dogi.

I PIĘTRO: Biżuteria, Centrum Chińskie.

II PIĘTRO: Centrum Medyczne PROMEDICA, Kompleksowe usługi z zakresu medycyny i stomatologii, Lekarze Specjaliści, Stomatologia, Medycyna Pracy, Rehabilitacja, Laboratorium, USG, Leczenie bezpłatne – Umowa z NFZ, Ubezpieczenia Generali.

ZAPRASZAMY

ZJAZD BIBLIOTEKARZY

Miejska i Powiatowa
Biblioteka Publiczna
w Kolbuszowej
1947-2012
Jesteśmy z Wami od 65 lat!

W spotkaniu uczestniczyli
przedstawiciele władz:
Wicestarosta Wojciech Cebula,
Wójt Gminy Niwiska Elżbieta
Wróbel oraz Wiceburmistrz
Kolbuszowej Marek Gil

BURMISTRZ MIASTA
DNI **ZAPRASZA**
NA
KOLBUSZOWEJ
2018

SOBOTA 9 CZERWCA

10.00 TOR „GLINIANKA”
ZAWODY 4X4 O PUCHAR BURMISTRZA
KOLBUSZOWEJ - CARS

17.00 RYNEK MIASTA
OD PRZEDSZKOLA DO SENIORA
WYSTĄPIĄ GRUPY PRZEDSZKOLNE:
TANCERZE, WOKALISCI I MUZYCY z MIEJSKIEGO DOMU KULTURY W KOLBUSZOWEJ
Foksik Mini, Foksik, Foksik II, Fox I, Fox II, Foksik mini, Foksik II z Fili w Kolbuszowej Górnej,
Majoretki, Adepci Studia Wokalnego, Młodzieżowy Big Band Jazzowy,
Grupa Folklorystyczna Seniorów - ZIEMIA PODKARPACKA

19.30 KROKODYL LASER DISCO
WYSTĄPIĄ ZESPOŁY
SUSKI, MENELAOS,
MeGustar
22.15 POKAZ LASEROWY

NIEDZIELA 10 CZERWCA

19.00 RYNEK MIASTA
LASOWIACY, RZESZOWIACY I GÓRALE
Wystąpią kapelle: WIDELANIE, JURKA WRONY
LASOWIACKIE HULAKI
BACIARY

Organizatorzy, patroni, sponsorzy

WSTĘP WOLNY - ZAPRASZAMY!

ZiEMiA
KOLBUSZOWSKA

Miesięcznik społeczno-kulturalny
Wydawca: Regionalne Towarzystwo Kultury
im. Juliana Macieja Gosłara w Kolbuszowej

INDEKS: 32616X ISSN 1232-051X

Redakcja: Barbara Szafranec - redaktor naczelny, Jacek Bardan, Andrzej Jagodziński, Barbara Kardyś, Paweł Michno, Wojciech Mrocza.

Stali współpracownicy: Marian Piórek, Janina Olszowy, Jarosław Ragan, Piotr Bujak, ks. Lucjan Szumierz. Skład: ŁSz.

Adres redakcji: ul. Piłsudskiego 7, 36-100 Kolbuszowa, tel/fax: 017/ 22 70 222, e-mail: ziemiakolbuszowska@wp.pl. Strona Internetowa RTK: rtk.kolbuszowa.pl

Przeznacz 1% podatku na działalność statutową Towarzystwa. Nr KRS 0000109497